

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

**ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ**

**SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE**

ΜΕΒΛΕΝ ΝΤΑΓΚΑΛΑ
(Α.Μ.: 15036)

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ
(Α.Μ.: 12098)

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
(Α.Μ.: 15056)

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ - ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΔΡ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΖΩΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

ΔΡ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΖΩΗ

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

SCHOOL OF APPLIED ARTS & CULTURE
DEPARTMENT OF INTERIOR ARCHITECTURE

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος **ΜΕΒΛΕΝ ΝΤΑΓΚΑΛΑ του ΑΧΜΕΤ** με αριθμό μητρώου 15036, φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής,

η κάτωθι υπογεγραμμένη **ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ του ΣΑΒΒΑ** με αριθμό μητρώου 12098, φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής,

ο κάτωθι υπογεγραμμένος **ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ** του ΘΩΜΑ με αριθμό μητρώου 15056, φοιτητής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής,

δηλώνουμε υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

ΜΕΒΛΕΝ ΝΤΑΓΚΑΛΑ

ΜΑΡΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγή	6
1.1	Φιλοξενία	9
1.2	Τόπος και Τοπίο	12
2.	ΕΟΤ - Πρόγραμμα Ξενία	16
2.1	Τα ξενοδοχεία Ξενία	19
2.2	Η ιστορία των μονάδων φιλοξενίας	26
3.	Μοτέλ Ξενία Παλιουρίου	40
3.1	Μοτέλ Ξενία Παλιουρίου	43
3.2	Υφιστάμενη κατάσταση	70
4.	Κεντρική ιδέα	86
5.	Ξενία Παλιουρίου	94
	Βιβλιογραφία	162

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Φιλοξενία

Η «φιλοξενία» (από το φιλώ= αγαπώ + ξένος) αναφέρεται στην πράξη της περίθαλψης και φροντίδας ενός ξένου στο σπίτι κάποιου ή στην φιλική και πρόθυμη υποδοχή ξένων. Στην αρχαία Ελλάδα η φιλοξενία θεωρούνταν ηθικό χρέος και ιερός κανόνας των θεών. Οι ξένοι προστατεύονταν από τον Ξένιο Δία, την Αθηνά, αλλά και από τους Διόσκουρους και η κακή αντιμετώπιση τους αποτελούσε ύβρις.

Με την πάροδο των χρόνων, η ανάπτυξη των μέσων μεταφοράς, η βελτίωση του οδικού δικτύου καθώς και η ασφάλεια στις μεταφορές συντέλεσαν ώστε τα τουριστικά ταξίδια να γίνουν δημοφιλή και η φιλοξενία να αλλάζει συνεχώς μορφές. Από τότε έως σήμερα, οι μορφές εξελίχθηκαν ως εξής: αρχαία πανδοχεία ή καταγώγια, ξενοδοχεία των βυζαντινών χρόνων, ξενώνες, караβάν σαράγια, χάνια, ιδιωτικά καταλύματα της τουρκοκρατίας, τα πρώτα ξενοδοχεία της περιόδου αμέσως μετά τον τουρκικό ζυγό και τέλος τα σύγχρονα ελληνικά ξενοδοχεία. Η φιλοξενία διαμορφώθηκε μέσα στον χώρο και τον χρόνο, μεταβάλλοντας τα ποιοτικά της γνωρίσματα και εμπλουτίζοντας την ταυτότητα της. Η εξέλιξη μιας τυπολογίας και πρακτικής ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας, κατά σημεία άγνωστης, διαρκεί σχεδόν εικοσιτέσσερις αιώνες.

1.2. Τόπος και Τοπίο

Η εναρμόνιση των κτιρίων στον ελληνικό τόπο, είτε πρόκειται για αστικό, είτε για φυσικό περιβάλλον, προβλημάτισε τους αρχιτέκτονες, καθώς όπως αναφέρει ο Άρης Κωνσταντινίδης «Σ' ένα τόπο, όπως η Ελλάδα, όπου η κάθε πέτρα έχει να σου πει και μια δική της ιστορία, η αρχιτεκτονική γίνεται πολύ δύσκολη». Ωστόσο, το ελληνικό φυσικό τοπίο, υψηλού επιπέδου ομορφιάς στις περισσότερες περιπτώσεις, παίζει έναν πρωταρχικό ρόλο στη διαμόρφωση της ελληνικής αρχιτεκτονικής.

Κατά τη διάρκεια του '60 η φύση ήταν, σε μεγάλο βαθμό, ακόμη αμόλυντη από τεχνητές επεμβάσεις. Οι ταχείες διαδικασίες αστικοποίησης που έλαβαν χώρα αυτήν την περίοδο προκάλεσαν μία σύγκρουση μεταξύ της φύσης και της σύνθεσης που εντάσσεται σε αυτήν· αυτή εκφράστηκε στην αρχιτεκτονική της μονοκατοικίας, καθώς και στην αρχιτεκτονική των τουριστικών εγκαταστάσεων στα ιδιαίτερα φυσικά τοπία της χώρας.

Οι Έλληνες αρχιτέκτονες έχουν υποκαταστήσει την αναζήτηση των σταθερών ελληνικών αξιών με μια ευαισθησία απέναντι στη συγκεκριμένη τοπογραφία, με την ανταπόκριση στις κλιματικές συνθήκες, με τη χρήση ντόπιων υλικών και την επιλεκτική αναφορά σε τύπους και μορφές της παράδοσης που μπορούν να ενσωματωθούν αβίαστα σε μια σύγχρονη αρχιτεκτονική (Κονταράτος, 2000).

Τέλος, όπως υποστηρίζει και ο Άρης Κωνσταντινίδης «Ο βίος μπορεί να είναι υπαίθριος και η αρχιτεκτονική μπορεί να ζει με ημιυπαίθριους και μεταβατικούς χώρους.»

2. ΕΟΤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΝΙΑ

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

2. ΕΟΤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΞΕΝΙΑ

2.1 Τα ξενοδοχεία Ξενία

Η ονομασία του προγράμματος «Ξενία» και κατ' επέκταση και των ξενοδοχείων του, έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα, όπου τότε η φιλοξενία θεωρούνταν μεγάλη πράξη αρετής. Όσον αφορά στην περιποίηση των ξένων, ήταν απαίτηση των θεών η καλή συμπεριφορά προς αυτούς, ενώ η κακή αντιμετώπισή τους θεωρούνταν αμάρτημα. Προστάτες των ξένων ήταν ο Δίας -γι' αυτό και αποκαλούνταν Ξένιος Δίας- και η Αθηνά. Η φιλοξενία ήταν περισσότερο μία ιεροτελεστία και την προσέφεραν σε κάθε ξένο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κοινωνική τάξη στην οποία ανήκε ο καθένας. Ο ξένος είχε τη δυνατότητα να μείνει σ' ένα ειδικό δωμάτιο, το οποίο ονόμαζαν «ξενώνα». Όταν ξεκίνησε το υπό μελέτη πρόγραμμα του Ε.Ο.Τ., δεν είχε δοθεί ακόμα η ονομασία Ξενία και μέχρι σήμερα δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε με ακρίβεια πότε χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά, ώστε τελικά να καθιερωθεί. Το όνομα «Ξενία» πάντως, ήταν ένα αρκετά οικείο όνομα για όσους ασχολούνταν με τον τουρισμό, αφού και το περιοδικό του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου ονομαζόταν «Ξενία».

Οι κύριοι στόχοι της μελέτης και της κατασκευής των Ξενία είναι η ανάδειξη των ελληνικών μνημείων και του φυσικού τοπίου. Μετά την εφαρμογή του σχεδίου Μάρσαλ το 1947, ο τουρισμός μπήκε στην πρώτη σειρά ενδιαφέροντος στην ιεράρχηση των στόχων της Ελλάδας για την οικονομική ανοδική πορεία

της χώρας. Έτσι, λίγα χρόνια αργότερα, το κρατικό πρόγραμμα Ξενία κάνει γνωστή, με τη δημιουργία μιας ενότητας ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, την εικόνα της χώρας σε όλον τον κόσμο, προάγοντάς την σε διεθνή τουριστικό προορισμό.

Η πρώτη φάση του προγράμματος Ξενία του Ε.Ο.Τ. ξεκινάει το 1951, υπό τη θητεία του αρχιτέκτονα Χ. Σφαέλλου, ενώ το 1957 ξεκινάει η δεύτερη περίοδος των έργων του Ε.Ο.Τ., υπό την εποπτεία του αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη. Ανά περιόδους, προσλαμβάνονται και άλλοι αρχιτέκτονες, που απασχολούνται με επιβλέψεις, προμετρήσεις και επιμετρήσεις έργων (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017). Οι ξενοδοχειακές μονάδες «Ξενία», αποτελούν από τότε, κομμάτι της σύγχρονης πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας και της ιστορίας της, αλλά και διεθνώς αναγνωρισμένα δείγματα της μοντέρνας αρχιτεκτονικής στην μεταπολεμική Ελλάδα.

Με το πρόγραμμα του Ε.Ο.Τ., Ξενία, χτίστηκαν κτίρια, τα οποία δεν ήταν μόνο ξενοδοχεία, αλλά διαφόρων τύπων τουριστικά καταλύματα, όπως για παράδειγμα, μοτέλ, τουριστικά περίπτερα κ.α.. Αυτά τοποθετούνταν συνήθως κοντά σε τουριστικούς προορισμούς με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όπως ιαματικές πηγές, νησιά, αρχαιολογικοί χώροι κ.α.. Τα κτίρια του προγράμματος αποτελούν εξαιρετικά δείγματα του μεταπολεμικού ελληνικού μοντερνισμού

Ξ ← Π

1951

1952

1953

1954

1955

1956

1957

1958

1959

Η Ο

ΝΙΑ

9 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967

TEL

ΞΕΝΙΑ ξενοδοχεία και μοτέλ 1950-1956:

1. ΞΕΝΙΑ Δελφών (1953), Δ. Πικιώνης
2. ΞΕΝΙΑ Καστοριάς (1953), Χ. Σφαέλλος
3. ΞΕΝΙΑ Σαμοθράκης (1954), Γ. Σπανός
4. ΞΕΝΙΑ Θάσου (1955), Χ. Σφαέλλος
5. ΞΕΝΙΑ Αργοστολίου Κεφαλονιάς (1955), Χ. Σφαέλλος
6. ΞΕΝΙΑ Τσαγκαράδας (1955), Χ. Σφαέλλος
7. ΞΕΝΙΑ Κέρκυρας (1955), Χ. Σφαέλλος
8. ΞΕΝΙΑ Υπάτης (1956), Χ. Σφαέλλος

ΞΕΝΙΑ ξενοδοχεία και μοτέλ 1957-1959:

9. ΞΕΝΙΑ Πορταριά (1957), Κ. Κυτσίκης
10. ΞΕΝΙΑ Άνδρο (1958), Α. Κωνσταντινίδης
11. Αποδυτήρια για το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου (1958), Α. Κωνσταντινίδης
12. ΞΕΝΙΑ Ναυπλίου (1958), Ι. Τριανταφυλλίδης
13. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Μεσολογγίου (1958), Ι. Τριανταφυλλίδης
14. ΞΕΝΙΑ Σπάρτης (1958), Χ. Μπουγάτσας
15. ΞΕΝΙΑ Φλώρινας (1958), Γ. Νικολέτοπουλος
16. ΞΕΝΙΑ Άρτας (1958), Δ. Ζήβας
17. ΞΕΝΙΑ Ιωαννίνων (1958), Φ. Βώκος
18. ΞΕΝΙΑ Σάμου (1958), Κ. Σταμάτης
19. ΞΕΝΙΑ Χίου (1958), Κ. Σταμάτης
20. ΞΕΝΙΑ Καρπενησίου (1959), Φ. Βώκος
21. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Λάρισας (1959), Α. Κωνσταντινίδης
22. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ηγουμενίτσας (1959), Α. Κωνσταντινίδης
23. ΞΕΝΙΑ Μυκόνου (1959), Α. Κωνσταντινίδης
24. ΞΕΝΙΑ Βόλου (1959), Κ. Σταμάτης

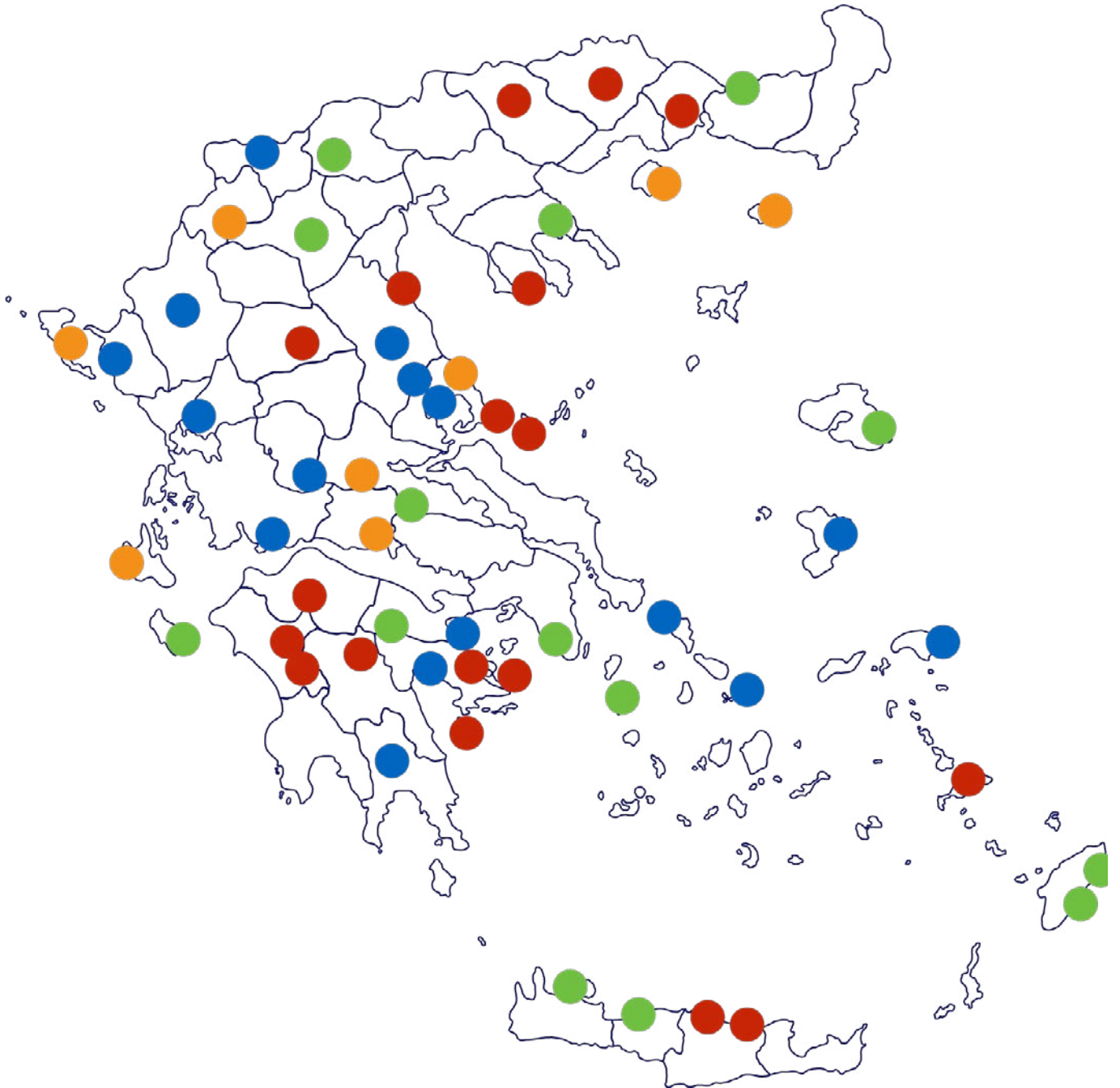
ΞΕΝΙΑ ξενοδοχεία και μοτέλ 1960-1966:

- Αρχιτέκτονας του Ε.Ο.Τ.: Α. Κωνσταντινίδης
25. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Καλαμπάκας (1960), Α. Κωνσταντινίδης
  26. ΞΕΝΙΑ Σπετσών (1960), Φ. Βώκος
  27. ΞΕΝΙΑ Κω (1960), Φ. Βώκος
  28. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Πλαταμώνων (1960), Φ. Βώκος
  29. ΞΕΝΙΑ Σερρών (1960), Κ. Σταμάτης
  30. ΞΕΝΙΑ Σκοπέλου (1961), Φ. Βώκος
  31. ΞΕΝΙΑ Ηρακλείου (1961), Γ. Νικολέτοπουλος
  32. ΞΕΝΙΑ ξενώνες Ερύμανθου (1961), Φ. Βώκος
  33. ΞΕΝΙΑ Δράμας (1961), Κ. Σταμάτης
  34. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Παλιουρίου (1962), Α. Κωνσταντινίδης
  35. ΞΕΝΙΑ ξενώνες Επιδαύρου (1964), Α. Κωνσταντινίδης
  36. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ολυμπίας (I) (1963), Α. Κωνσταντινίδης
  37. ΞΕΝΙΑ Σκιάθου (1963), Γ. Νικολέτοπουλος
  38. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ηρακλείου (1963), Α. Κωνσταντινίδης
  39. ΞΕΝΙΑ Πόρου (1964), Α. Κωνσταντινίδης
  40. ΞΕΝΙΑ Ξάνθης (1964), Γ. Νικολέτοπουλος
  41. ΞΕΝΙΑ Βυτίνας (1965), Κ. Μπίτσιος
  42. ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ολυμπίας (II) (1966), Α. Κωνσταντινίδης

ΞΕΝΙΑ ξενοδοχεία και μοτέλ που δεν είναι προσδιορισμένα:

43. ΞΕΝΙΑ Καστανιάς Κορινθίας
44. ΞΕΝΙΑ Ζακύνθου
45. ΞΕΝΙΑ Αναβύσσου
46. ΞΕΝΙΑ Κύθνου
47. ΞΕΝΙΑ Χανίων
48. ΞΕΝΙΑ Ρεθύμνου
49. ΞΕΝΙΑ Ρόδου
50. ΞΕΝΙΑ Λίνδου Ρόδου
51. ΞΕΝΙΑ Μυτιλήνης
52. ΞΕΝΙΑ Ουρανούπολης
53. ΞΕΝΙΑ Κομοτηνής
54. ΞΕΝΙΑ Έδεσσας
55. ΞΕΝΙΑ Κοζάνης
56. ΞΕΝΙΑ Αράχωβας

● Κατεδαφισμένα

ΞΕΝΙΑ Κέρκυρας (1955), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Ιωαννίνων (1958), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Λάρισας (1959), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Χανίων
 ΞΕΝΙΑ Ρόδου
 ΞΕΝΙΑ Λίνδου Ρόδου

● Εγκαταλελειμμένα

ΞΕΝΙΑ Ναυπλίου (1958), Ι. Τριανταφυλλίδης
 ΞΕΝΙΑ Βυτίνας (1965), Κ. Μπίτσιος
 ΞΕΝΙΑ Ξενώνες Ερύμανθου (1961), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Σπάρτης (1958), Χ. Μπουγάτσας
 ΞΕΝΙΑ Αναβύσσου
 ΞΕΝΙΑ Άνδρο (1958), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Σάμου (1958), Κ. Σταμάτης
 ΞΕΝΙΑ Χίου (1958), κ. Σταμάτης
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ηρακλείου (1963), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Δελφών (1953), Δ. Πικιώνης
 ΞΕΝΙΑ Αράχωβας
 ΞΕΝΙΑ Σκιάθου (1963), Γ. Νικολέτοπουλος
 ΞΕΝΙΑ Τσαγκαράδας (1955), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Καλαμπάκας (1960), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Πλαταμώνων (1960), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Κοζάνης
 ΞΕΝΙΑ Καστοριάς (1953), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Φλώρινας (1958), Γ. Νικολέτοπουλος
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Παλιουρίου (1962), Α. Κωνσταντινίδης

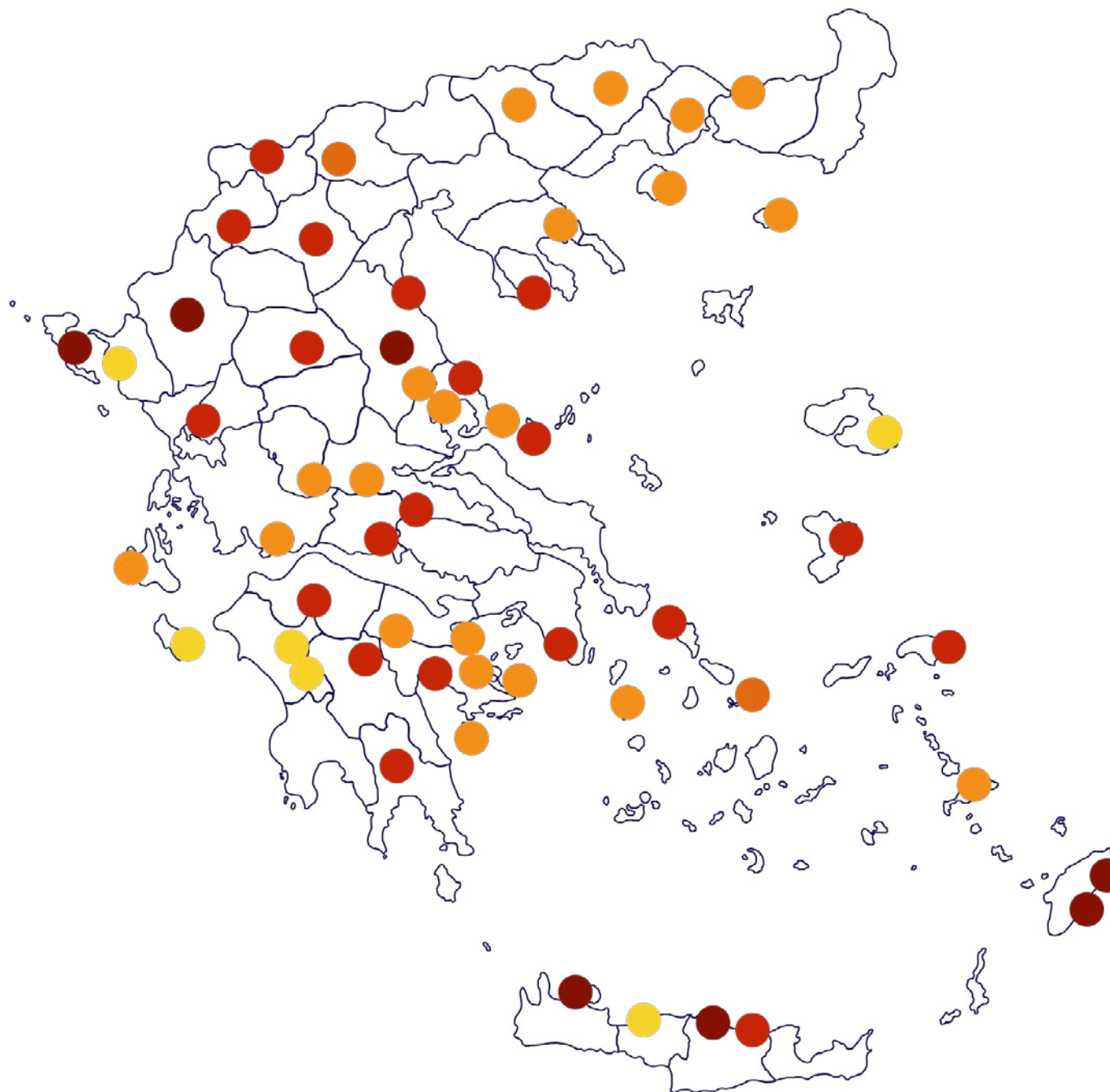
● Σε χρήση

Αποδυτήρια για το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου (1958), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Σαμοθράκης (1954), Γ. Σπανός
 ΞΕΝΙΑ Θάσου (1955), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Αργοστολίου Κεφαλονιάς (1955), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Υπάτης (1956), Χ. Σφαέλλος
 ΞΕΝΙΑ Πορταριά (1957), Κ. Κυτσίκης
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Μεσολογγίου (1958), Ι. Τριανταφυλλίδης
 ΞΕΝΙΑ Άρτας (1958), Δ. Ζήβας
 ΞΕΝΙΑ Καρπενησίου (1959), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Μυκόνου (1959), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Βόλου (1959), Κ. Σταμάτης
 ΞΕΝΙΑ Σπετσών (1960), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Κω (1960), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Σερρών (1960), κ. Σταμάτης
 ΞΕΝΙΑ Σκοπέλου (1961), Φ. Βώκος
 ΞΕΝΙΑ Ηρακλείου (1961), Γ. Νικολέτοπουλος
 ΞΕΝΙΑ Δράμας (1961), Κ. Σταμάτης
 ΞΕΝΙΑ Ξενώνες Επιδαύρου (1964), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Πόρου (1964), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Ξάνθης (1964), Γ. Νικολέτοπουλος
 ΞΕΝΙΑ Καστανιάς Κορινθίας
 ΞΕΝΙΑ Κύθνου
 ΞΕΝΙΑ Ουρανούπολης
 ΞΕΝΙΑ Κομοτηνής
 ΞΕΝΙΑ Έδεσσας

● Αλλαγή αρχικής χρήσης

ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ηγουμενίτσας (1959), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Ζακύνθου
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ολυμπίας (I) (1963), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Μοτέλ Ολυμπίας (II) (1966), Α. Κωνσταντινίδης
 ΞΕΝΙΑ Ρεθύμνου
 ΞΕΝΙΑ Μυτιλήνης

και σηματοδοτούν για την Ελλάδα μια προοδευτική περίοδο. Παράλληλα, αποτελούν όχι μόνο σημαντικά και διεθνώς αναγνωρισμένα δείγματα της μοντέρνας αρχιτεκτονικής στην μεταπολεμική Ελλάδα, αλλά και κομμάτι της σύγχρονης πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας και της ιστορίας της (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

2.2 Ιστορικά στοιχεία για τα ξενοδοχεία Ξενία

Όπως αναφέραμε παραπάνω, η υλοποίηση του προγράμματος Ξενία ξεκινά το 1950. Διευθύνων αρχιτέκτονας ήταν τότε ο Χ. Σφαέλλος που παρέμεινε σε αυτή τη θέση ως το 1958. Στο μεταξύ, το 1957 ανέλαβε ο αρχιτέκτονας Α. Κωνσταντινίδης, ο οποίος έφτιαξε μια ομάδα με άρτια εκπαιδευμένους αρχιτέκτονες. Κάποιοι από αυτούς τους αρχιτέκτονες είναι: ο Φίλιππος Βώκος, ο Ιωάννης Τριανταφυλλίδης, ο Κώστας Σταμάτης, η Αικατερίνη Διαλεισμά, ο Διονύσιος Ζήβας, και ο Γιώργος Νικολετόπουλος. Ο Άρης Κωνσταντινίδης παρέμεινε στην υπηρεσία μελετών και ηγήθηκε του προγράμματος Ξενία μέχρι και το 1967 (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017). Οι Αμερικανοί ήταν εκείνοι που επέλεξαν τις θέσεις κατασκευής των κτιρίων Ξενία. Αυτοί επίσης χρηματοδότησαν το πρόγραμμα ώστε η επένδυση να γίνει άμεσα.

Έτσι, αρχικά, επιλέχθηκε η Μύκονος, ως ένας από τους πιο δημοφιλή προορισμούς,

αφού συνδυάζει την ομορφιά του Αιγαίου Πελάγους, τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, αλλά και το κοσμοπολίτικο περιβάλλον. Επίσης, επιλέχθηκαν οι Δελφοί, ως ένας από τους πιο σπουδαίους ελληνικούς αρχαιολογικούς χώρους, ο οποίος είναι και σχετικά κοντά στην πρωτεύουσα της χώρας, και το Ναύπλιο, αφού ήταν η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας και επιπλέον βρίσκεται πολύ κοντά σε αξιόλογους αρχαιολογικούς χώρους, όπως η Επίδαυρος και οι Μυκήνες. Τέλος, επιλέχθηκε η Καστοριά, με σκοπό να αναδειχθεί ως διεθνής τουριστικός προορισμός, αφού θα αποτελούσε την πρώτη στάση στην Ελλάδα των τουριστών που θα έρχονται οδικώς μέσω Γιουγκοσλαβίας. Τη μελέτη της Μυκόνου ανέλαβε ο Προκόπης Βασιλειάδης, των Δελφών ο Δημήτρης Πικιώνης, του Ναυπλίου ο Κλέων Κραντονέλλης και της Καστοριάς ο ίδιος ο Χαράλαμπος Σφαέλλος.

Το 1955, θα σχεδιαστούν το Ξενία στο Αργοστόλι από τον Χαράλαμπο Σφαέλλο, το Ξενία στην Πάρο από τον Κωνσταντίνο Καψαμπέλλη, το Ξενία στη Σκύρο από τον Κωνσταντίνο Δοξιάδη και το Ξενία στη Ζάκυνθο από τους Εμμανουήλ Βουρέκα, Προκόπη Βασιλειάδη και Περικλή Σακελλάριο. Αργότερα, το 1956 και 1957, θα σχεδιαστούν αντίστοιχα τα Ξενία στη Θάσο και στην Υπάτη από το Χαράλαμπο Σφαέλλο, ενώ ο ίδιος θα σχεδιάσει και τα Ξενία στην Κέρκυρα το 1958 και στη Τσαγκαράδα το 1960. Μέχρι το 1960,

ο Άρης Κωνσταντινίδης θα σχεδιάσει στην Άνδρο το Ξενία Τρίτων, στο οποίο μπορούμε να διακρίνουμε με ευκολία το προσωπικό αρχιτεκτονικό στυλ του Κωνσταντινίδη, όπως επίσης και τα Ξενία Μοτέλ της Λάρισας και της Ηγουμενίτσας. Παρόλο που η πλειοψηφία των τουριστικών εγκαταστάσεων των Ξενία σχεδιάζονται από την υπηρεσία Μελετών του Ε.Ο.Τ., οι μελέτες εξακολουθούν να ανατίθενται σε εξωτερικούς συνεργάτες και επί της εποχής του Άρη Κωνσταντινίδη. Έτσι, το 1959 ο Περικλής Σακελλάριος αναλαμβάνει το Ξενία της Ουρανούπολης και ο Ιωάννης Τριανταφυλλίδης το Ξενία της Ακροναυπλίας, ενώ το 1960 ο Κωνσταντίνος Κιτσίκης τα Ξενία της Πορταριάς. Την επόμενη χρονιά, το 1961, ο Αλέξανδρος Παπαγεωργίου – Βενετάς αναλαμβάνει το ξενοδοχείο Ξενία της Σίφνου και ο Ιάσωνας Ρίζος το Ξενία της Έδεσσας. Η κατασκευή των τουριστικών εγκαταστάσεων του προγράμματος Ξενία ολοκληρώθηκε το 1974, ενώ το καθαυτό πρόγραμμα τερματίστηκε επίσημα το 1983, και τα ξενοδοχεία δόθηκαν τελικά σε ιδιωτικές επιχειρήσεις ή σταδιακά πωλήθηκαν (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

Τα κτίρια που χτίστηκαν με το πρόγραμμα Ξενία του Ε.Ο.Τ. ήταν 56 και βρισκόταν διασκορπισμένα σε όλη την Ελλάδα. Ως επί τω πλείστων κατασκευάστηκαν σε προορισμούς τουριστικού ενδιαφέροντος, δηλαδή κοντά σε αρχαιολογικούς χώρους, όπως για παράδειγμα το Ξενία της Ολυμπίας, σε νησιά, όπως το

Ξενία της Άνδρου και το Ξενία της Μυκόνου, κατά μήκος οδικών αξόνων, όπως το Ξενία της Ναυπάκτου, αλλά και σε ιαματικές πηγές, όπως για παράδειγμα το Ξενία της Υπάτης.

Μελετώντας το δοκίμιο του Δ. Φιλιππίδη, καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα, ότι μέχρι να κατασκευαστεί το πρώτο Ξενία του Α. Κωνσταντινίδη στην Άνδρο, ο «Τρίτωνας», δεν υπήρχε κάποια κοινή συνθετική προσέγγιση για το σχεδιασμό των ξενοδοχείων Ξενία. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι «για πρώτη φορά, ο Κωνσταντινίδης βάζει λιθοδομήως «γέμισμα» ανάμεσα στις κυψέλες του σκελετού μπετόν, στη ΝΑ πλευρά, όπου βρίσκεται και η είσοδος» στα Ξενία της Λάρισας και στο Μοτέλ Ξενία της Ηγουμενίτσας, τα οποία και αποτελούσαν ένα πείραμα. Παρατηρούμε λοιπόν, ότι οι βασικές αρχές που ακολούθησε ο Α. Κωνσταντινίδης σ' αυτά τα δύο Μοτέλ Ξενία, εφαρμόζονται και στα υπόλοιπα ξενοδοχεία Ξενία που θα ακολουθήσουν, ώστε από αυτή τη χρονική στιγμή και έπειτα, τα Ξενία του Ε.Ο.Τ. να αποτελούν μια ενότητα (Ροδίτη, 2019).

Σύμφωνα με τον Νικολακόπουλο (Νικολακόπουλος, 2015) «το πρόγραμμα Ξενία φθάνει στην πλέον καθαρή του έκφραση τα έτη 1957-67, όταν ο Άρης Κωνσταντινίδης προϊσταται της Υπηρεσίας Μελετών και μετατρέπει την υπηρεσία αυτή σε εργαστήριο αρχιτεκτονικής σκέψης, με συνεργάτες σημαντικούς νέους αρχιτέκτονες». Ο Κωνσταντινίδης στα κείμενά

του που αφορούν το σχεδιασμό των Ξενία, αναφέρεται στο πώς επιλέγεται ο κατάλληλος χώρος και ο προσανατολισμός των έργων και ταυτόχρονα περιγράφει τις σημαντικές παραμέτρους του σχεδιασμού όπως «τη σημασία της ένταξης στο τοπίο, τη σχέση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, την απλότητα και σαφήνεια της μορφής, την ειλικρίνεια στη χρήση των υλικών, την τυποποίηση στην κατασκευή αλλά και την επιθυμία για την ενσωμάτωση των μονάδων αυτών στη ζωή του κάθε τόπου. Τα παραπάνω στοιχεία είναι εκείνα που αναδεικνύουν τη μοναδικότητα του έργου του Κωνσταντινίδη.

Όπως αναλύθηκε, ο σχεδιασμός των ξενοδοχείων Ξενία έχει ως βασικό του στόχο την εναρμόνισή τους με το φυσικό περιβάλλον, γεγονός που καθιστά πολύ σημαντικό παράγοντα τις τοπικές συνθήκες της περιοχής, στην οποία θα ανοικοδομηθεί το κάθε ξενοδοχείο. Έτσι, όσον αφορά στη μορφή των κτιρίων, οι όγκοι διατάσσονται σύμφωνα με τη μορφολογία του εδάφους, αλλά και τις ειδικές συνθήκες, που αφορούν στον προσανατολισμό και το μικροκλίμα του οικοπέδου. Όπως αναφέρει και ο Χ. Σφαέλλος «η βασική δυσκολία ... για τον καθορισμό της μορφής των νέων αυτών κτιρίων, οφείλεται στην ανάγκη να δημιουργήσουμε μέσα σε παλαιά ιστορικά πλαίσια σχετικώς μεγάλες σύγχρονες εγκαταστάσεις. Η λειτουργία και ο σκοπός των νέων αυτών κτιρίων επιβάλλουν ορισμένες λύσεις και

μορφές που θα πρέπει να εναρμονιστούν με το εξαιρετικά ευαίσθητο περιβάλλον, χωρίς όμως ρομαντισμούς και παραποιήσεις. Φυσικά δεν ήταν ανεκτό ούτε καν να γίνει σκέψη αντιγραφής παλαιών μορφών. Μια τέτοια μίμηση όχι μόνο θα ήταν αντιαισθητική και εκτός πραγματικότητας αλλά ουσιαστικά είναι και ανέφικτη: η κλίμαξ των έργων είναι εντελώς διαφορετική και η απόκρυψη της οργανικής συνθέσεως των νέων εγκαταστάσεων που καλύπτουν πρόσθετες ανάγκες, θα ήταν εις βάρος της κανονικής λειτουργίας των».

Επίσης, ο Άρης Κωνσταντινίδης αναφέρει πως «η μελέτη για κάθε ξενοδοχείο βασίζεται σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που διατυπώνεται σε οριστικό σχέδιο σύμφωνα με το οικόπεδο και την τοποθεσία» και συμπληρώνει ότι «το πιο δύσκολο είναι πώς θα τοποθετηθεί το κτίριο μέσα στο τοπίο• δηλαδή σε κάποια αρμονία με τον φυσικό περίγυρο και έτσι που η νέα αυτή κατασκευή να μην προβάλλει παράξενη και αταίριαστη, αλλά να δείχνει σαν να υπήρχε από πάντοτε στη θέση που κατασκευάζεται σήμερα».

Ο εκάστοτε υπεύθυνος αρχιτέκτονας συμμετέχει στην επιλογή της τοποθεσίας που θα χτιστεί το κάθε ξενοδοχείο Ξενία. Το οικόπεδο που έχει επιλεγεί, βρίσκεται πάντα σε προνομιακή θέση. Έτσι, ανάλογα με την περίπτωση κατασκευάζεται άλλες φορές μέσα στην πόλη, ενώ άλλες φορές έξω από αυτή, αλλά όχι σε

πολύ μεγάλη απόσταση από αυτή, ώστε να είναι πάντα ευπρόσιτο. Πολύ σημαντικό ρόλο για την επιλογή του οικοπέδου και τη χωροθέτηση του ξενοδοχείου μέσα σε αυτό παίζει ο σωστός προσανατολισμός. Στη χώρα μας, ο προσανατολισμός είναι πρωτεύουσας σημασίας, γι' αυτόν το λόγο, προτιμήθηκαν οικόπεδα με μικρή κλίση και με μέτωπο στο Νότο ή στην Ανατολή. Επιπλέον, αρκετά σημαντική είναι και η τοπογραφία της περιοχής. Το κάθε καινούριο κτίριο που θα κατασκευαζόταν, θα έπρεπε σύμφωνα με τον Άρη Κωνσταντινίδη να δένει αρμονικά με τη φύση, έτσι ώστε να μη φαίνεται ξένο και αταίριαστο, αλλά σαν να ήταν πάντα κομμάτι του περιβάλλοντος χώρου (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

Για τον σχεδιασμό των Ξενία ακολουθείται, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, μια ενιαία προσέγγιση. Κάτι τέτοιο συμβάλλει στην αναγνωρισιμότητα των ξενοδοχείων, γεγονός που κρίνεται απαραίτητο για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τουρισμού. Ένα από τα βασικότερα κοινά χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής των Ξενία είναι η βέλτιστη δυνατή κτιριολογική και λειτουργική οργάνωση των κατόψεων. Κατά το σχεδιασμό της κάτοψης, οι εσωτερικοί χώροι οργανώνονται και ομαδοποιούνται έτσι ώστε οι χώροι που χρησιμοποιούνται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και είναι κοινόχρηστοι, να διαχωρίζονται αισθητά από τους πιο ιδιωτικούς χώρους, δηλαδή τα δωμάτια. Η είσοδος και ο χώρος υποδοχής συνδέουν

συνήθως τις υπόλοιπες λειτουργίες του ξενοδοχείου, ενώ τα κτίσματα αναπτύσσονται τις περισσότερες φορές σε επιμήκεις πτέρυγες. Σε όλα τα ξενοδοχεία Ξενία γίνεται μια προσπάθεια σύνδεσης των εσωτερικών χώρων με τους εξωτερικούς, ώστε να αποτελούν ένα οργανικό σύνολο. Σ' αυτό συντελεί η διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων, η οργάνωση της κίνησης μέσα και έξω από τα ξενοδοχεία, όπως επίσης και η σημασία που δίνεται στην προσπέλαση και τη θέα (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017). Στις αναλογίες των κτιρίων και στη σχεδίαση όλων των λεπτομερειών, των επίπλων και των επιμέρους στοιχείων ακολουθείται το πνεύμα του μοντερνισμού.

Κοινό χαρακτηριστικό επίσης των Ξενία, είναι η τυποποίηση όχι μόνο των όμοιων χώρων και των δωματίων, αλλά και των κατασκευαστικών λεπτομερειών, όπως για παράδειγμα των τοίχων, των κουφωμάτων, των διαχωριστικών, των κλιμακοστασίων και των κιγκλιδωμάτων. Τα δωμάτια δηλαδή, τυποποιούνται και σε διαστάσεις, αλλά και κατασκευαστικές λεπτομέρειες. Οι κατασκευές χαμηλού κόστους είναι ακόμα ένα από τα κοινά χαρακτηριστικά των Ξενία. Οι οικονομικοί περιορισμοί αφορούν τόσο τον προϋπολογισμό του κάθε έργου όσο και το κόστος λειτουργίας του κάθε ξενοδοχείου. Τέλος, κοινά χαρακτηριστικά στα Ξενία αποτελούν η απλότητα και η αυστηρότητα της έκφρασης, όπως και ο γενικότερος χειρισμός των όγκων, η επιλογή των χρωμάτων και των

υλικών, επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη δυνατή κατασκευαστική και μορφολογική συνέπεια. Ενώ, τα ξενοδοχεία Ξενία έχουν κοινές αρχές σύνθεσης, κοινά χαρακτηριστικά και σχεδιάζονται με συγκεκριμένους στόχους, παρόλα αυτά δεν είναι όμοια. Η διαφοροποίησή τους οφείλεται κυρίως στο σχήμα του οικοπέδου, στον προσανατολισμό και στη θέα, όπως επίσης και στην προσωπική άποψη του κάθε αρχιτέκτονα (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

Η κατασκευή των ξενοδοχείων Ξενία σε γενικές γραμμές ακολουθεί μια τυποποίηση. Το σημαντικότερο στοιχείο αυτής της τυποποίησης είναι ο κατασκευαστικός κάρναβος, ο οποίος δεν εφαρμόζεται μόνο στην κάτοψη, αλλά και στις όψεις. Υπακούει σε αρχές κανονικότητας και γεωμετρικών αναλογιών και δίνει στα κτίρια ένα ρυθμό και ένα μέτρο. Ο κάρναβος χρησιμοποιήθηκε από τους αρχιτέκτονες όσο διαφορετικά και αν ήταν τα δεδομένα του προγράμματος ή του οικοπέδου ή του περιβάλλοντος χώρου. Συνήθως, ο σκελετός των κτιρίων οργανώνεται πάνω σε έναν ορθογωνικό κάρναβο 4 επί 5 ή 4 επί 6, με αποτέλεσμα οι διάφοροι χώροι να έχουν επίσης ορθογωνικό σχήμα, όπως προδιαγράφεται από τον κάρναβο. Πάνω σ' αυτόν τον κατασκευαστικό κάρναβο συντίθενται όλοι οι χώροι του εκάστοτε ξενοδοχείου, από τις κλίνες, που οργανώνονται συνήθως σε πτέρυγες των εννέα, μέχρι τους κοινόχρηστους χώρους. Ο λειτουργικός αυτός κάρναβος συμπίπτει με τον

κατασκευαστικό, τυποποιώντας έτσι την κατασκευή. Επίσης, ο σχεδιασμός των δωματίων ακολουθεί μια τυποποίηση, αφού αναπτύσσονται σχεδόν πάντα σε πτέρυγες και δίνουν την εντύπωση ότι έχουν έρθει έτοιμα κατασκευασμένα από το εργοστάσιο. Είναι παραταγμένα στη σειρά και τοποθετούνται στη μια πλευρά του κτίσματος, έτσι ώστε όλοι οι ένοικοι να έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν από το δωμάτιό τους την εκάστοτε θέα. Τέλος, εκτός από τα δωμάτια, έχουν τυποποιηθεί και κάποια επιμέρους στοιχεία, όπως οι τοίχοι, οι πόρτες, οι σκάλες, αλλά και τα κιγκλιδώματα στους εξώστες, ώστε να κατασκευάζονται όμοια σε πολλές περιπτώσεις (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

Το 1955, κατά τη μελέτη του Ξενία στους Δελφούς, ο Πικιώνης και ο Παπαγεωργίου ασχολήθηκαν, επιπλέον του αρχιτεκτονικού του σχεδιασμού, με τη διακόσμηση των εσωτερικών του χώρων, το λεπτομερή σχεδιασμό των επίπλων του, αλλά και τους χρωματικούς συνδυασμούς που θα εφαρμοζόταν στο ξενοδοχείο. Στο ίδιο πλαίσιο, κινήθηκε και ο Κωνσταντινίδης κατά το σχεδιασμό του Ξενία της Άνδρου, το 1958, του Ξενία της Μυκόνου το 1960, και του Ξενία στον Πόρο το 1964. Από το συνολικό σχήμα και μέγεθος, μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια, υπάρχει μια συνοχή στο σχεδιασμό και την κατασκευή των ξενοδοχείων Ξενία. Τα πάντα έχουν δημιουργηθεί κάτω από το ίδιο πνεύμα, εκφράζοντας μια μινιμαλιστική τελειότητα. Οι τοίχοι, οι οροφές,

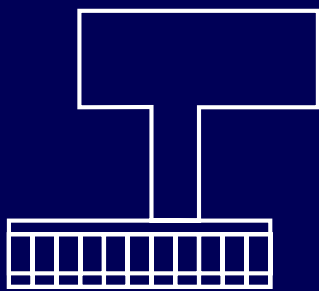
τα ανοίγματα και το σύνολο των επίπλων, έχουν κοινά χαρακτηριστικά, αφού οι αρχιτέκτονες ήθελαν να ακολουθήσουν το παράδειγμα της φύσης, όπου τα δέντρα, οι θάμνοι και τα λουλούδια συνθέτουν έναν κόσμο με τον ίδιο ουσιαστικό πυρήνα και συνυπάρχουν αρμονικά. Οι βασικές αρχές, που κυριαρχούν στη γενική αρχιτεκτονική σύνθεση των ξενοδοχείων Ξενία και αφορά κυρίως στις απλές φόρμες, στα αυθεντικά τοπικά υλικά και χρώματα, καθώς και στην τυποποίηση, αποτελούν, επίσης, τις βασικές πτυχές στον εσωτερικό σχεδιασμό των Ξενία. Η διακόσμησή τους αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, σύμφωνα με τις αρχές του μοντερνισμού (Βογιατζή & Τρίγκα, 2017).

Αναλύοντας τον εσωτερικό σχεδιασμό των Ξενία, μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι είναι εξαιρετικά λιτός. Τα δωμάτια αποτελούνται από δύο μονά κρεβάτια, αρκετά στενά, τα οποία διαχωρίζονται από τα κομοδίνα τους. Η απλή, σχεδόν ασκητική, σχεδίαση, ολοκληρώνεται με μια ντουλάπα, η οποία βρίσκεται σε εμφανές σημείο και με ένα ιδιαίτερα μικρό μπάνιο. Ο σχεδιασμός των εσωτερικών χώρων ήταν μια σύνθεση μινιμαλιστικής νεωτερικότητας με παραδοσιακά στοιχεία. Ο σχεδιασμός των πάντων, από τα φλιτζανάκια του καφέ μέχρι τον περιβάλλοντα χώρο αντιπροσωπεύει την απάντηση της Ελλάδας στον «ολιστικό σχεδιασμό» ως εκπλήρωση του μεταπολεμικού οράματος της μαζικής παραγωγής και της

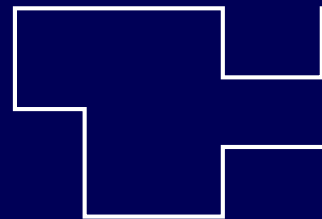
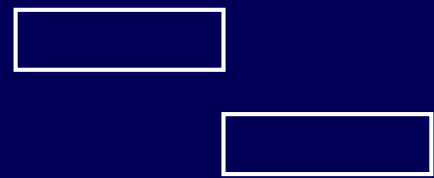
εκβιομηχάνισης. Η σχεδιαστική αυτή φιλοσοφία έγινε εν μέρει πράξη, με το σχεδιασμό από τους αρχιτέκτονες του προγράμματος, μοντέρνων επίπλων, τα οποία κατασκευάστηκαν στην Ελλάδα.

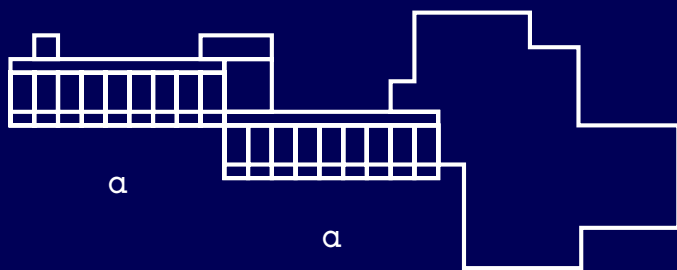

α

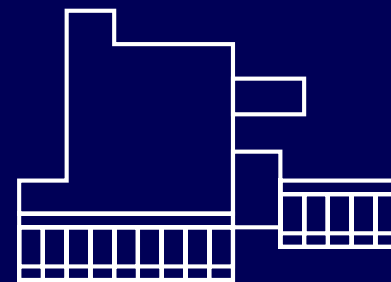

ΞΕΝΙΑ Καλαμπάκας

α

α

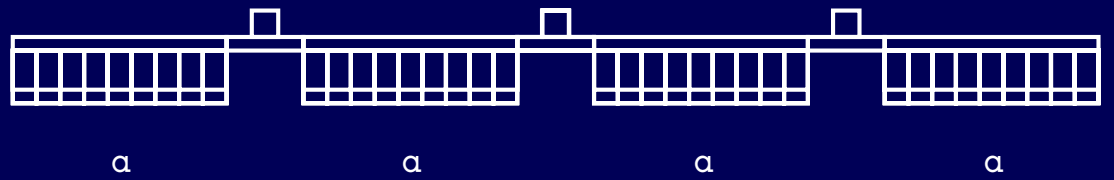

α

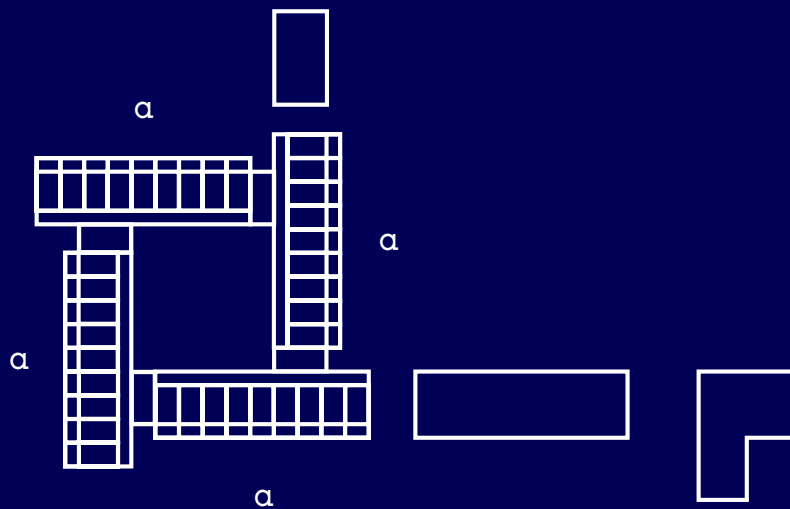
α

ΞΕΝΙΑ Ολυμπίας (II)

ΞΕΝΙΑ Πόρου

ΞΕΝΙΑ Παλιουρίου

ΞΕΝΙΑ Ολυμπίας (II)

3. ΜΟΤΕΛ

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

3. ΜΟΤΕΛ

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

3.1 Μοτέλ ΞΕΝΙΑ Παλιουρίου

Η προκείμενη μελέτη αφορά την ξενοδοχειακή μονάδα «Ξενία» στο Παλιούρι Χαλκιδικής, η οποία βρίσκεται στην παραλία Χρούσου, στο νότιο άκρο της χερσονήσου Κασσάνδρα, στη Χαλκιδική. Η μονάδα αυτή ως μοτέλ, εφάπτεται στην περιμετρική οδό της Κασσάνδρας, μεταξύ των οικισμών Πευκοχωρίου και Παλιουρίου. Το μοτέλ «Ξενία» σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη, χτίστηκε το 1962 και αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα των έργων του. Λειτούργησε ως το 1997 και έπειτα εγκαταλήφθηκε, έχοντας πολλές φθορές με το πέρασμα των χρόνων. Το συγκρότημα αποτελούσε ιδιοκτησία της «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» έως το φθινόπωρο του 2013 που εξαγοράστηκε από εταιρεία του Ιβάν Σαββίδη για τα επόμενα 99 έτη.

Βάσει των σχεδίων της αρχικής μελέτης, το μοτέλ «Ξενία» αποτελείται από τα ακόλουθα κτίρια: σταθμό βενζίνης, υποδοχή με το χαρακτηριστικό κεκλιμένο στέγαστρο, περίπτερα δωματίων, ανοικτά κλιμακοστάσια, τμήμα μπαρ και εστιατορίου-μαγειρείου, καταλύματα προσωπικού και πλυντήριο-λιναποθήκη-μηχανοστάσιο. Διαπιστώθηκε πιστή εφαρμογή της μελέτης με εξαίρεση τον σταθμό βενζίνης, ο οποίος δεν κατασκευάστηκε. Τα περίπτερα των δίκλινων δωματίων και τα μεταξύ τους κλιμακοστάσια είναι διώροφα, ενώ τα υπόλοιπα κτίρια μονώροφα. Τέλος, κρίθηκε απαραίτητο οι χώροι κοινής διαμονής, όπως

για παράδειγμα το εστιατόριο και το μπαρ, να διαχωριστούν από τους χώρους των υπνοδωματίων, ώστε οι ένοικοι του ξενοδοχείου να μπορούν να απομονώνονται στο δικό τους δωμάτιο δίχως να ενοχλούνται από το θόρυβο πιο πολυσύχναστων χώρων.

Λιμάνι

Αεροδρόμιο

Σταθμός τρένων

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

GALINI

ΣΤΥΛ
ΣΤΥΛ

Παραλία Χρούσου

Οργανωμένη παραλία

Λιμάνι

Ξενοδοχείο

Camping

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ

Περιμετρική Κασσάνδρας

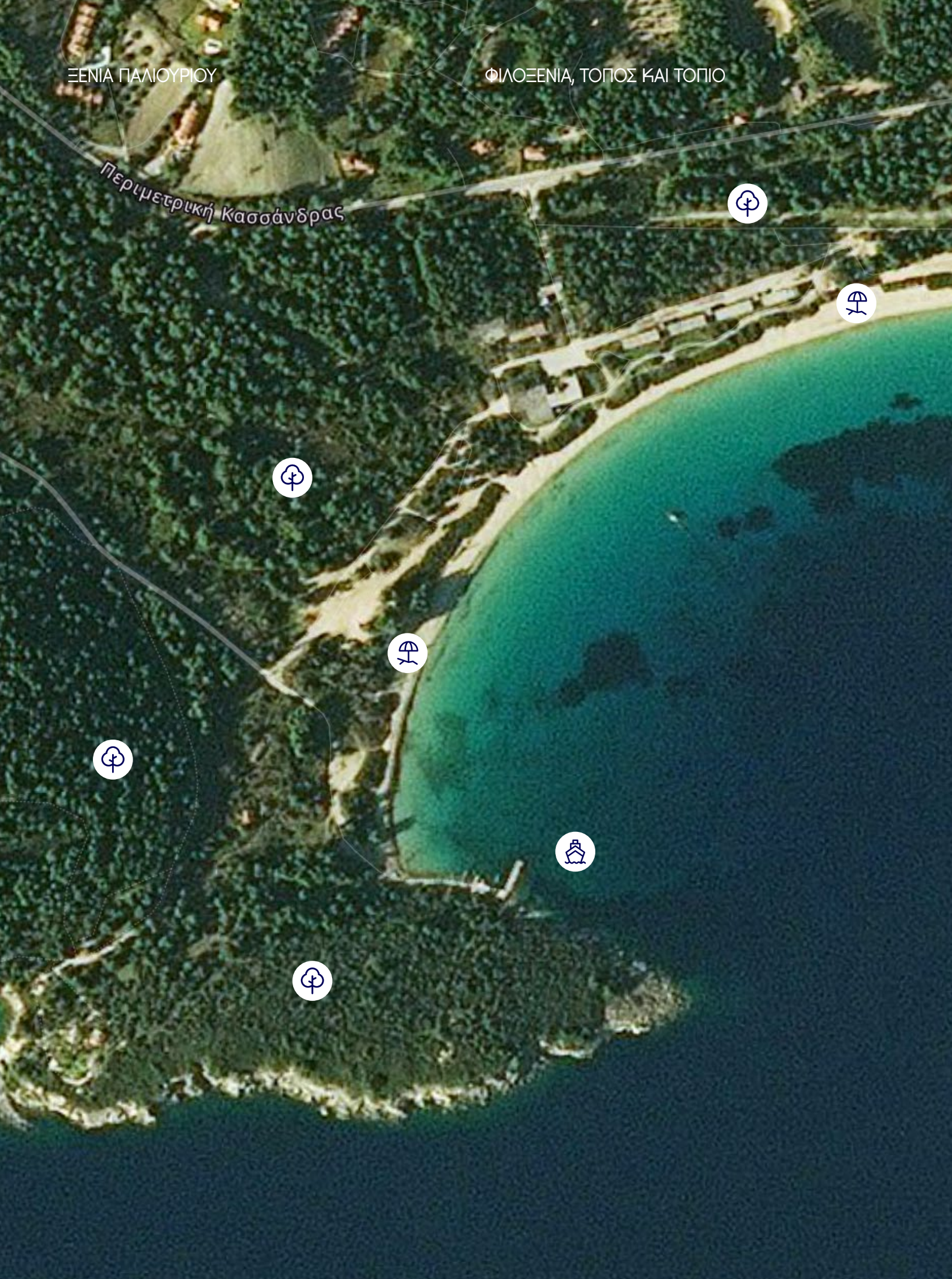
Παραλία Χρούσου

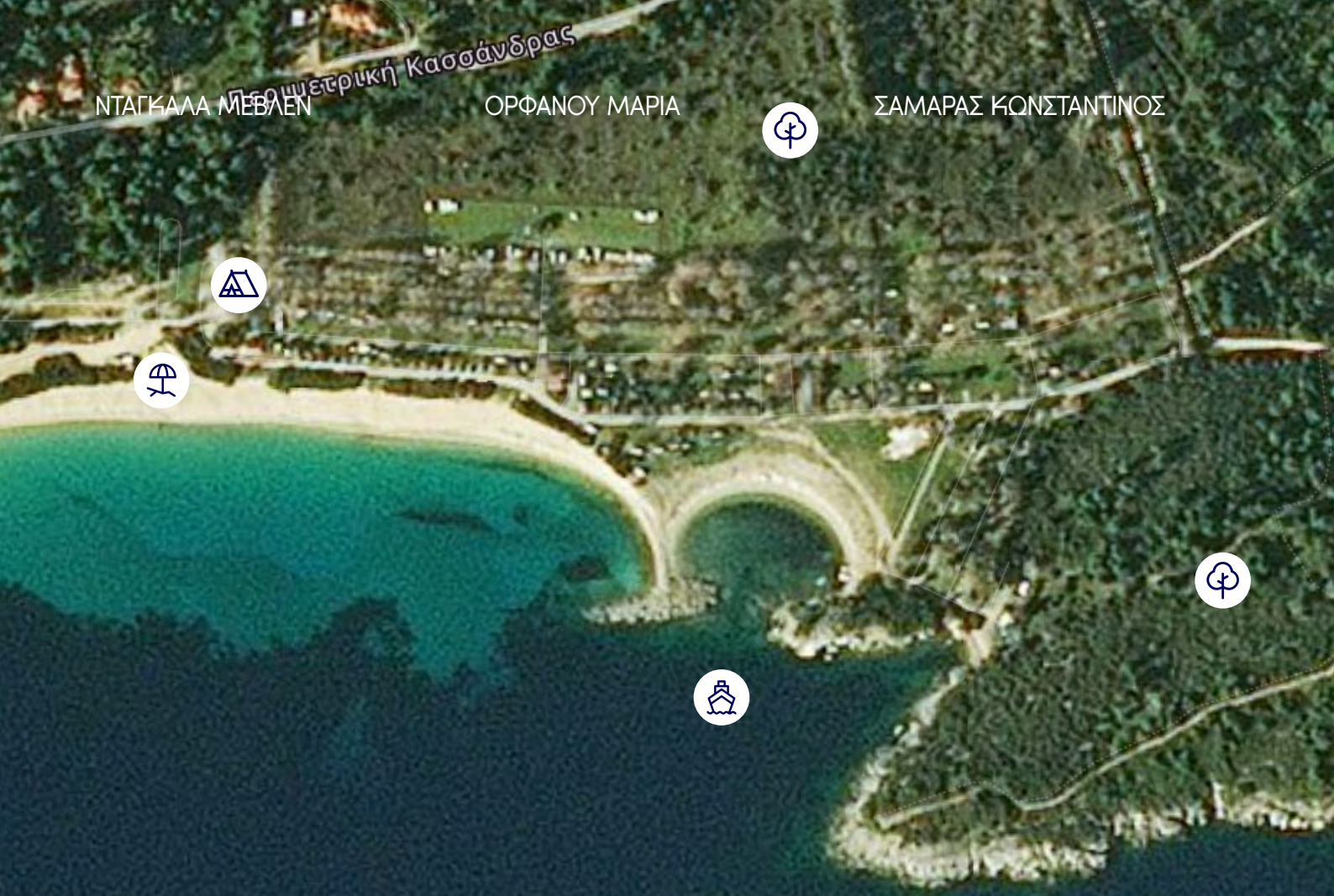
- Δασική έκταση
- Οργανωμένη παραλία
- Λιμάνι
- Ξενοδοχείο
- Camping

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ

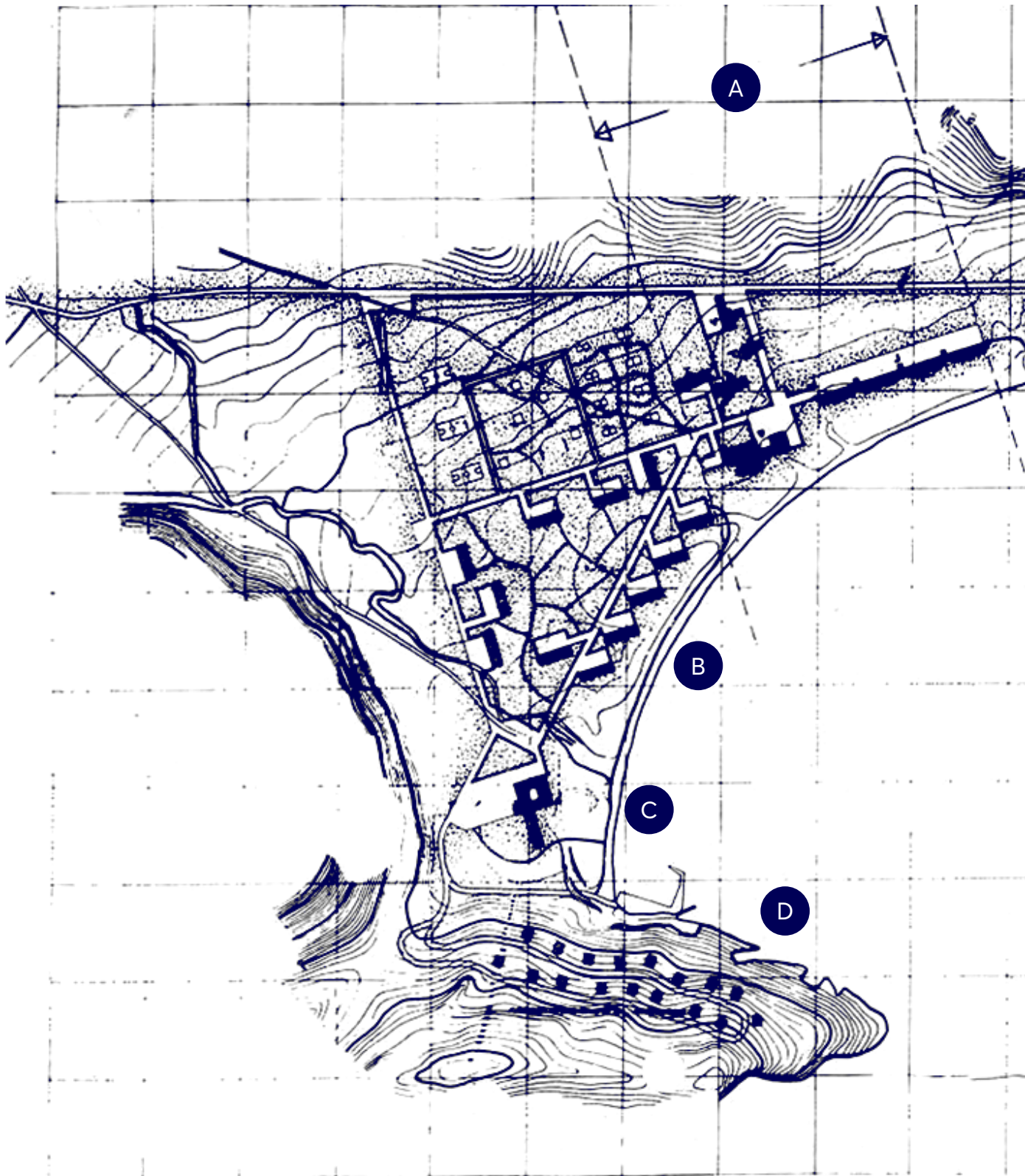
Περιμετρική Κασσάνδρας

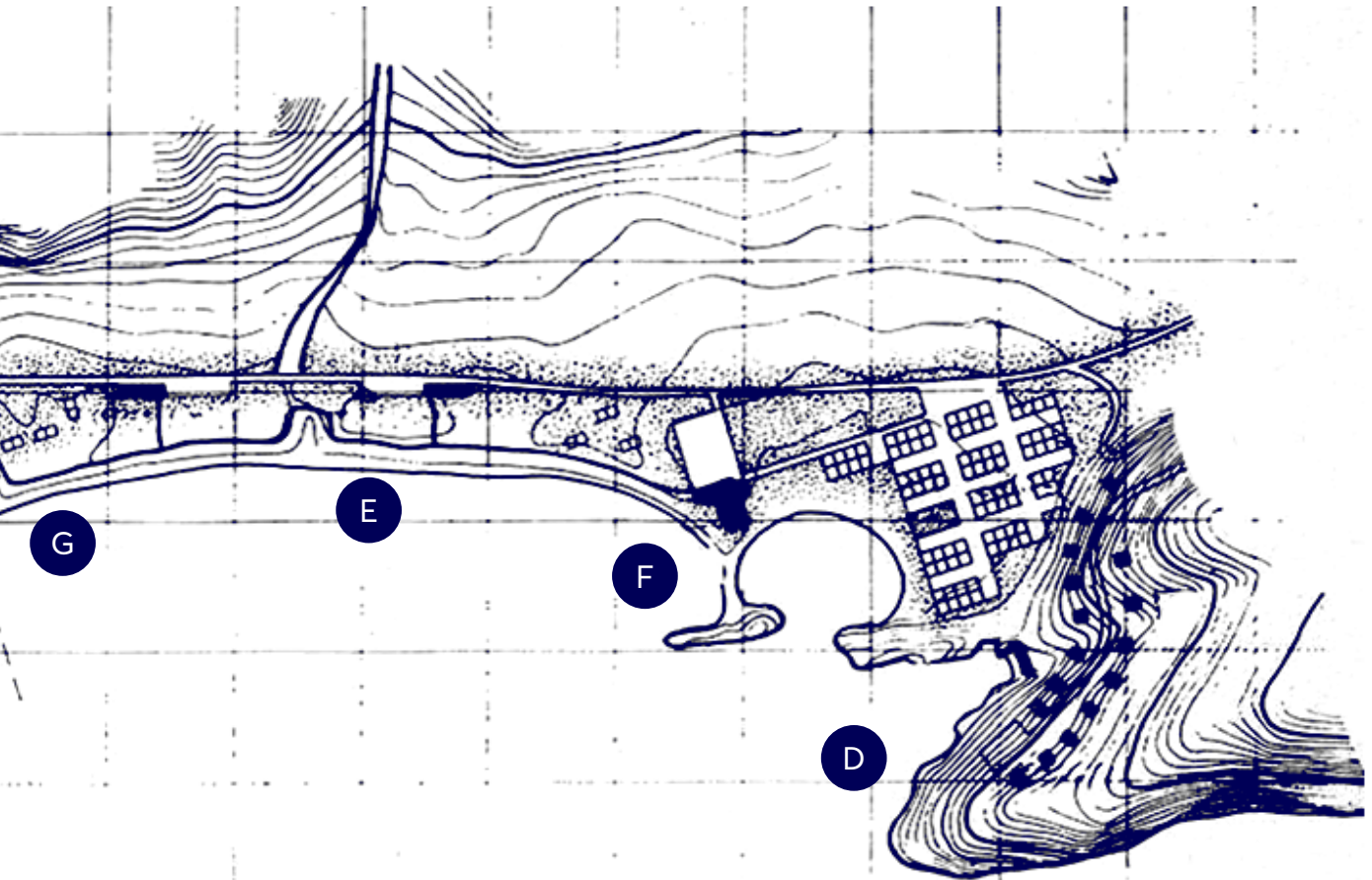

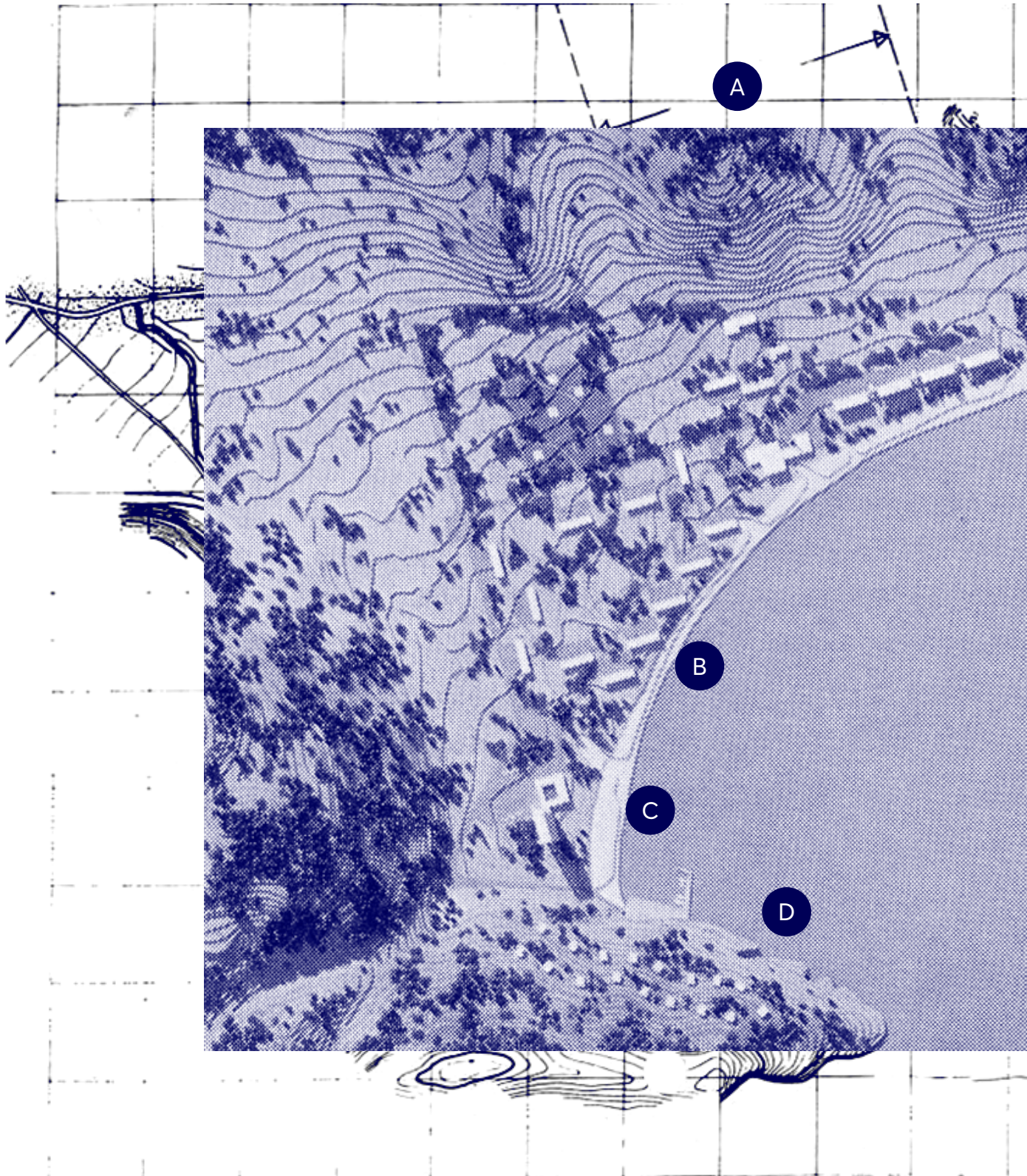
Παραλία Χρούσου

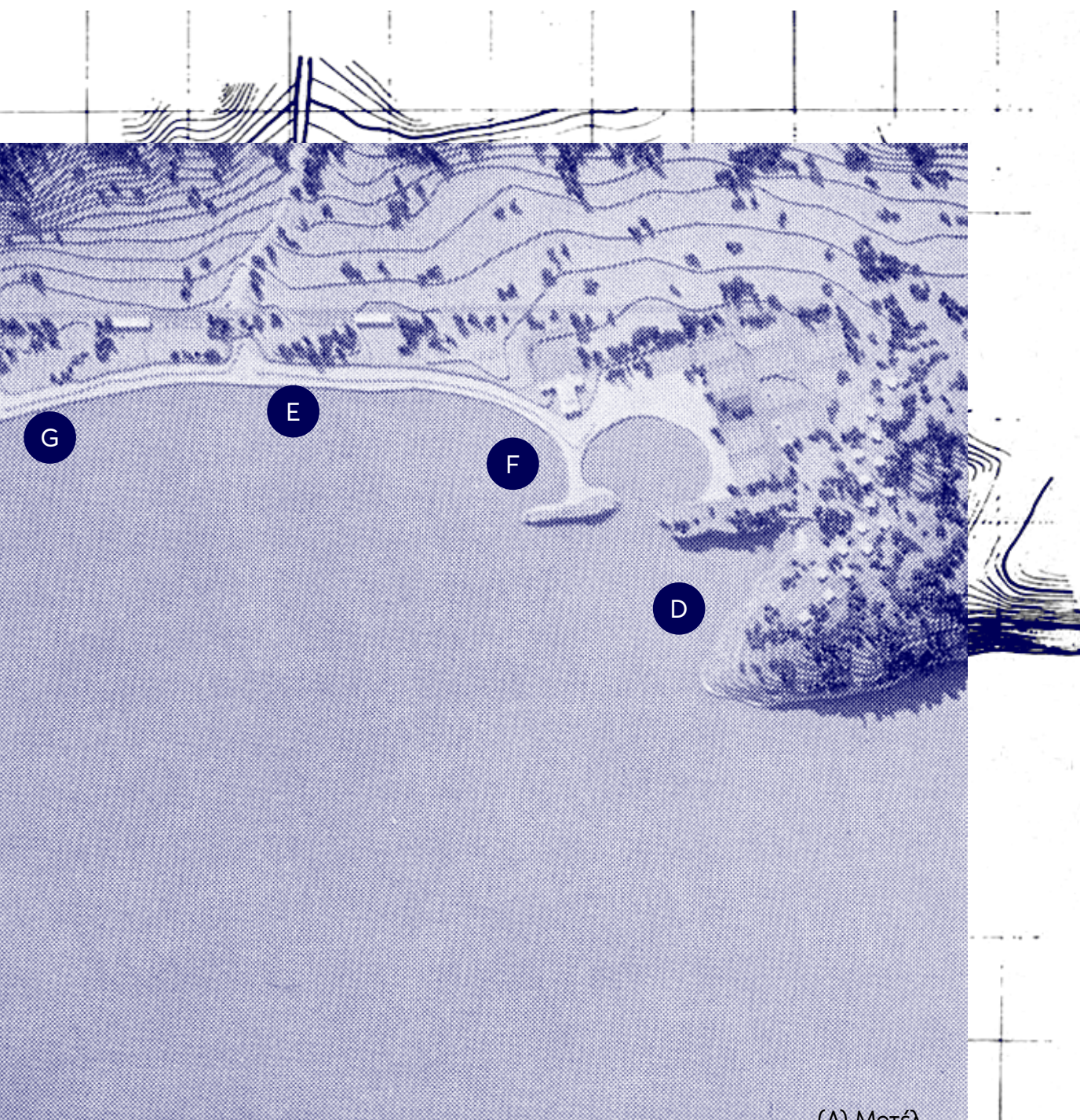
- Δασική έκταση
- Οργανωμένη παραλία
- Λιμάνι
- Ξενοδοχείο
- Camping

- (A) Μοτέλ
- (B) Βungalows και γήπεδα
- (C) Ξενοδοχείο
- (D) Παραθεριστικές κατοικίες
- (E) Camping
- (F) Εστιατόριο
- (G) Παραλία

- (A) Μοτέλ
- (B) Βungalows και γήπεδα
- (C) Ξενοδοχείο
- (D) Παραθεριστικές κατοικίες
- (E) Camping
- (F) Εστιατόριο
- (G) Παραλία

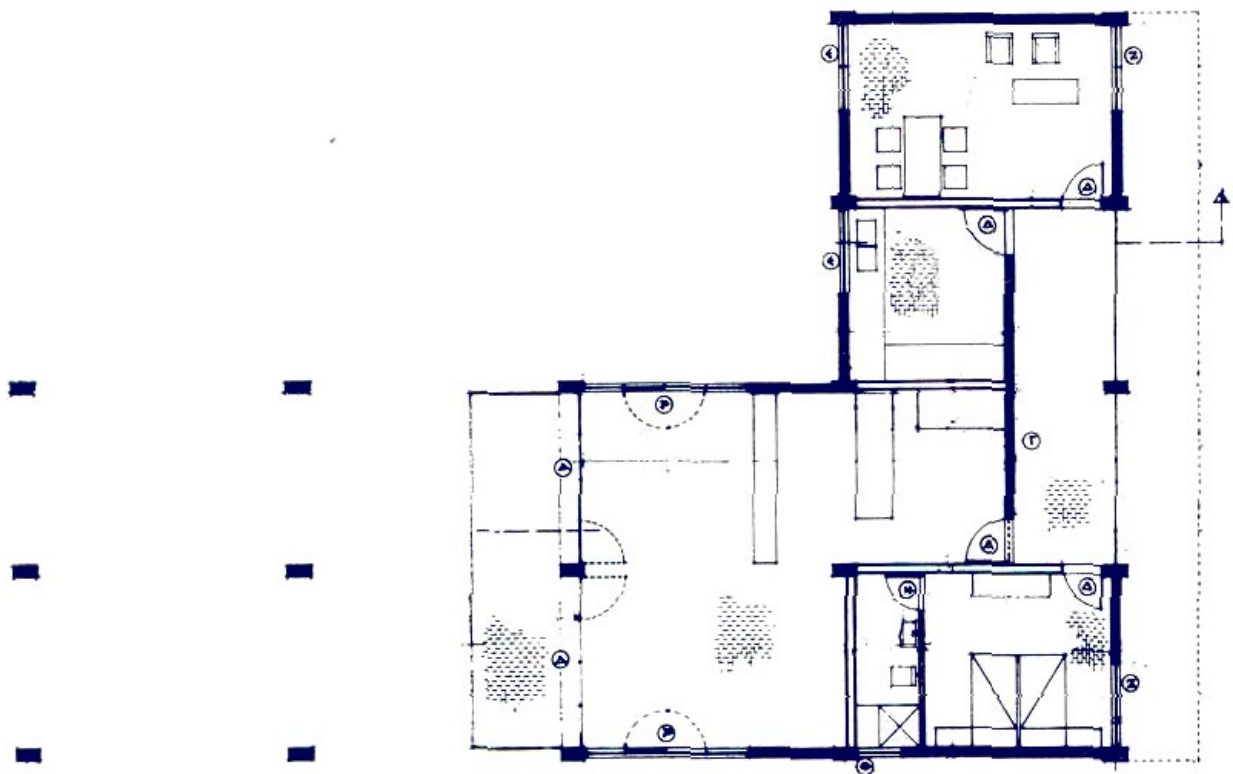
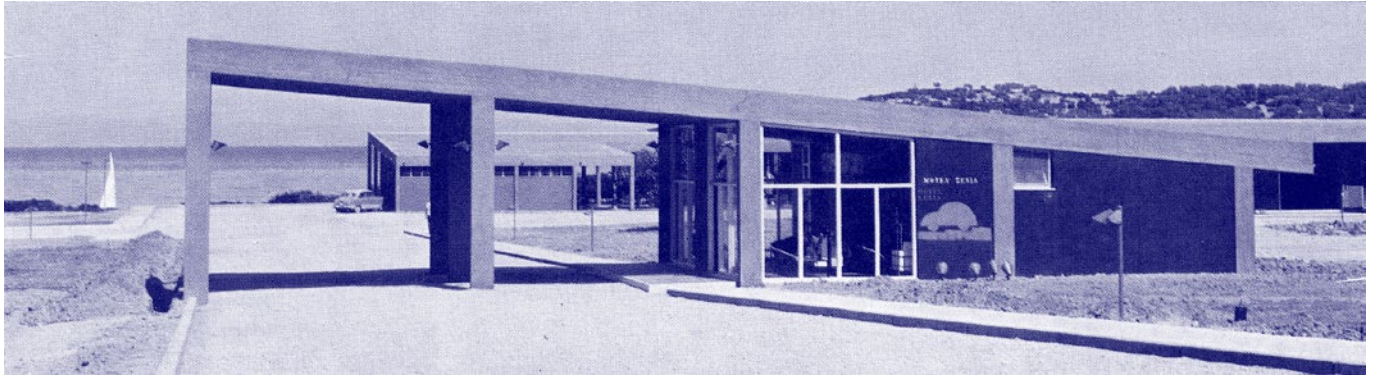

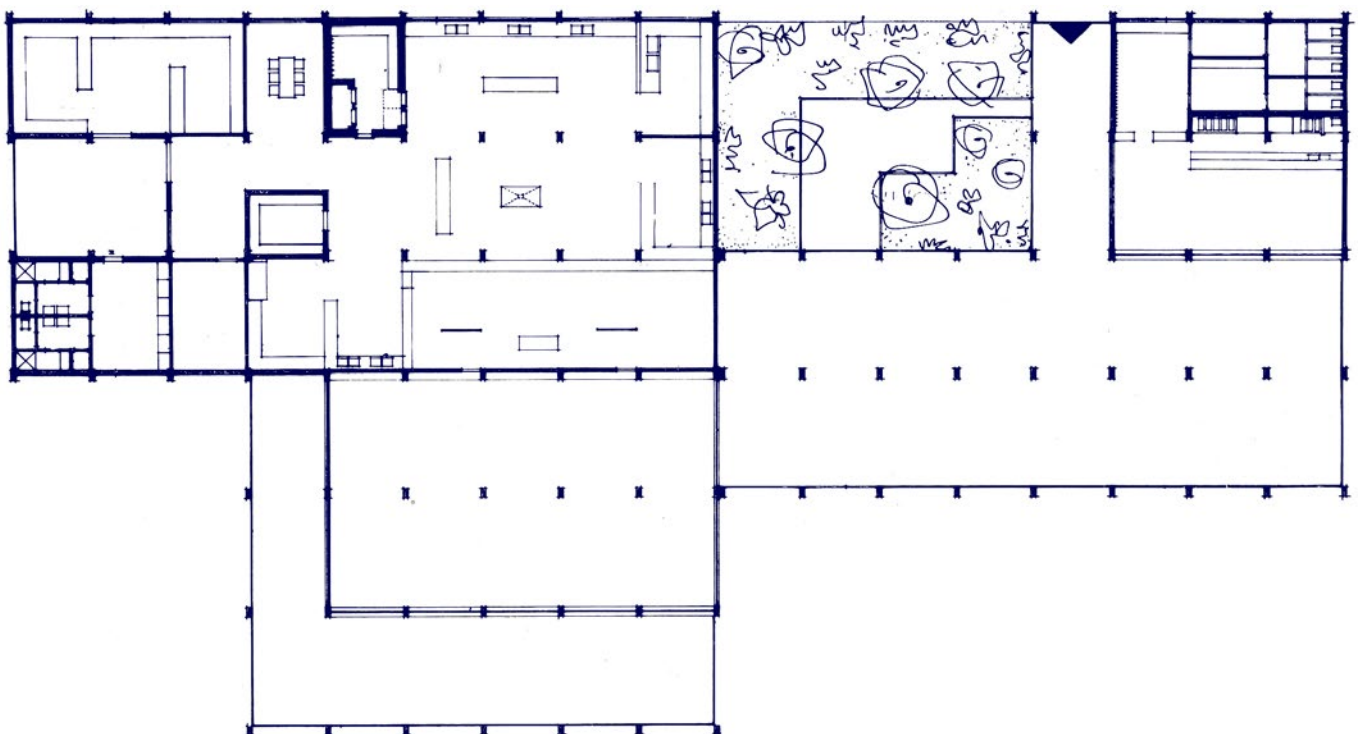

- (A) Σταθμός βενζίνης
- (B) Υποδοχή - Reception
- (C) Βαγ και Εστιάτοριο
- (D) Δωμάτια
- (E) Δωμάτια προσωπικού, πλυντήρια και αποθήκες

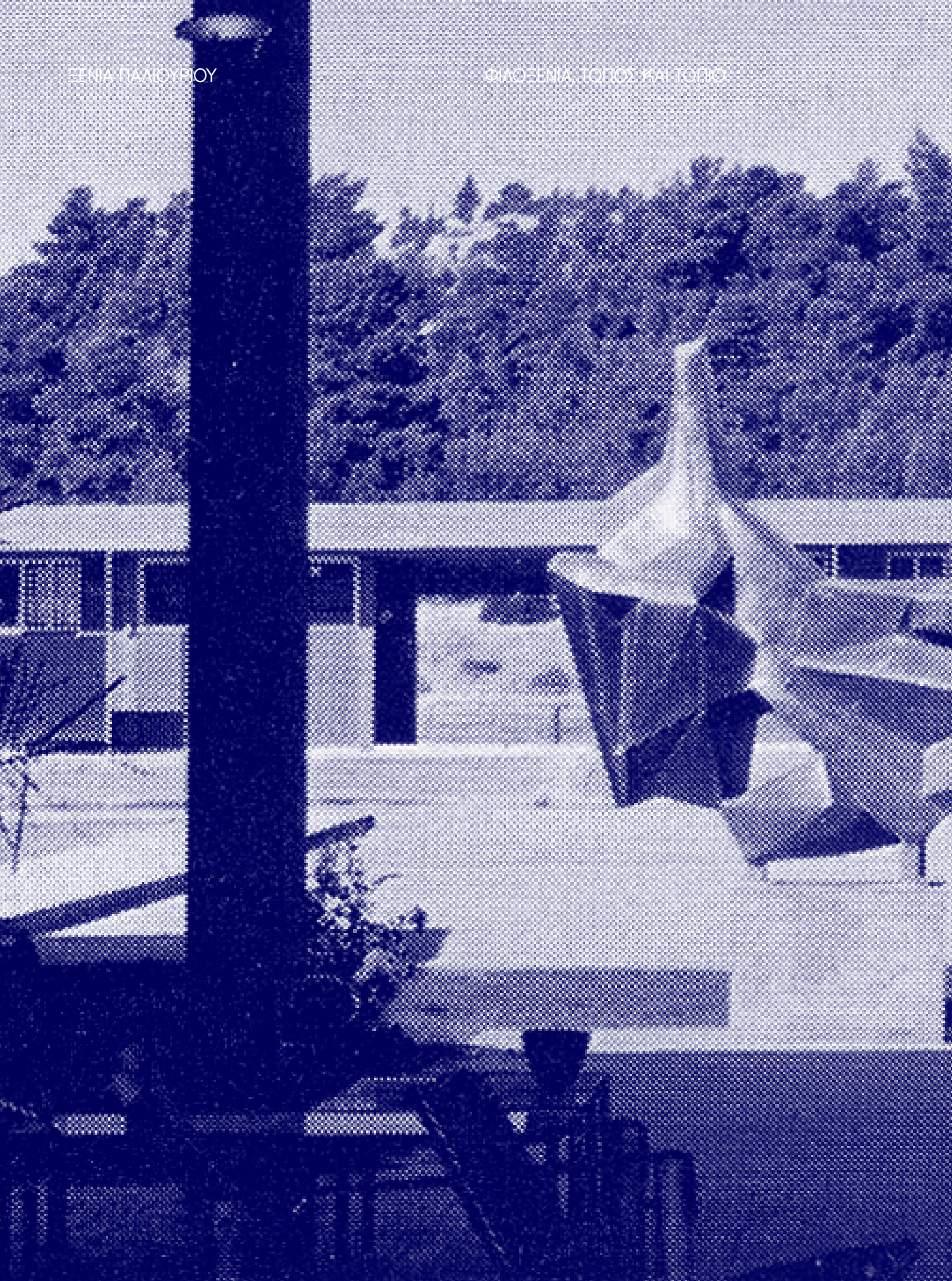

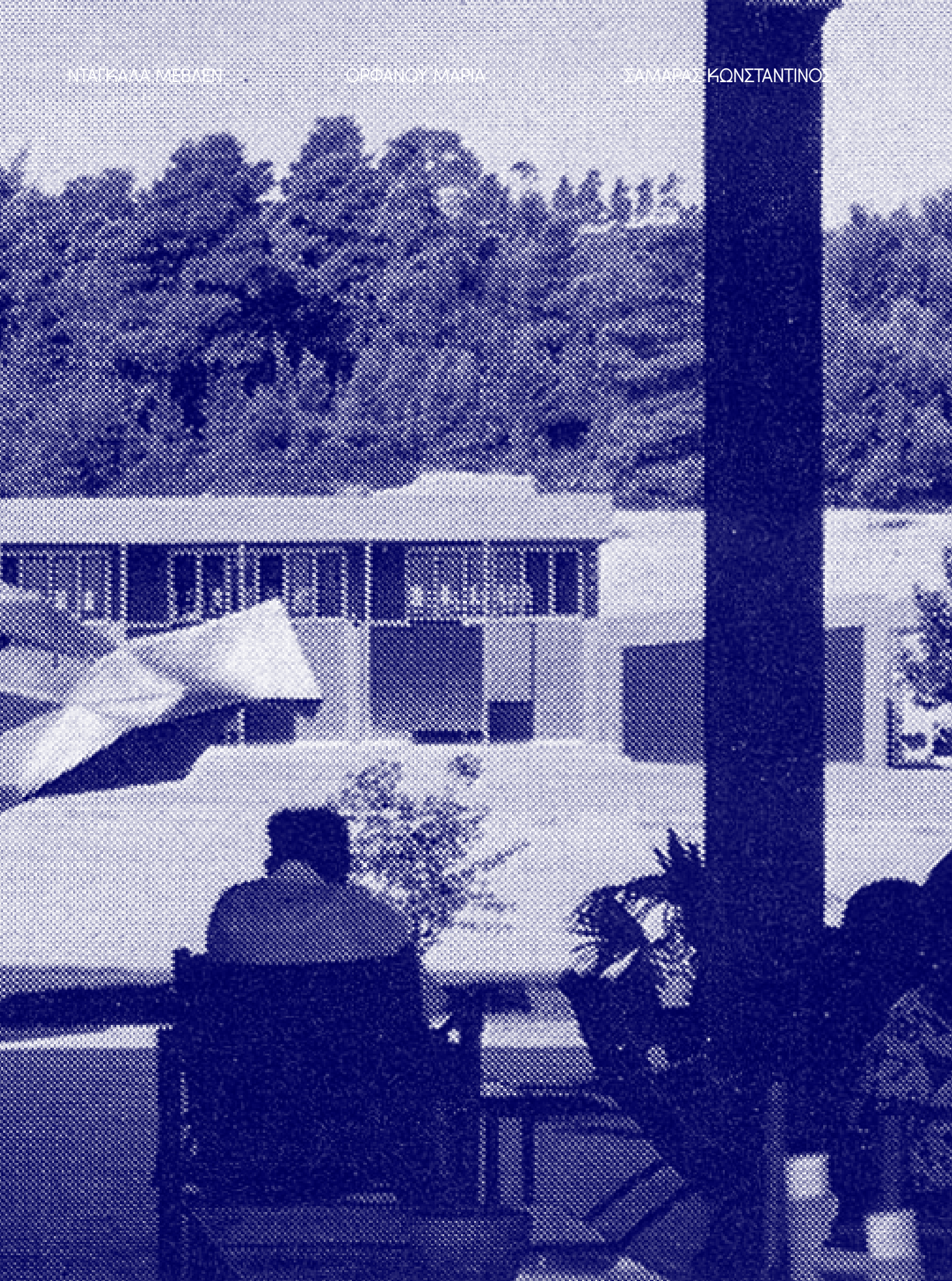

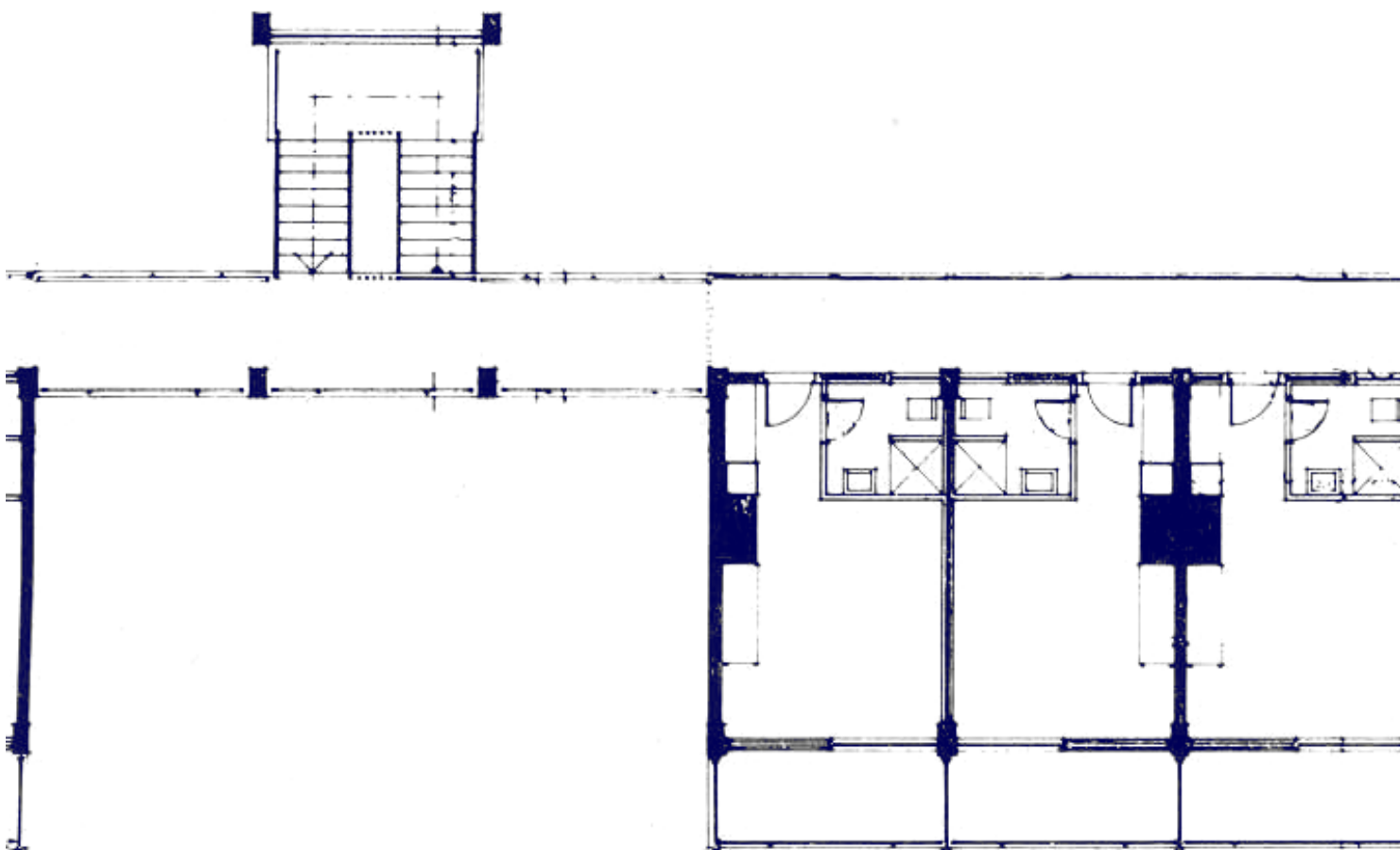
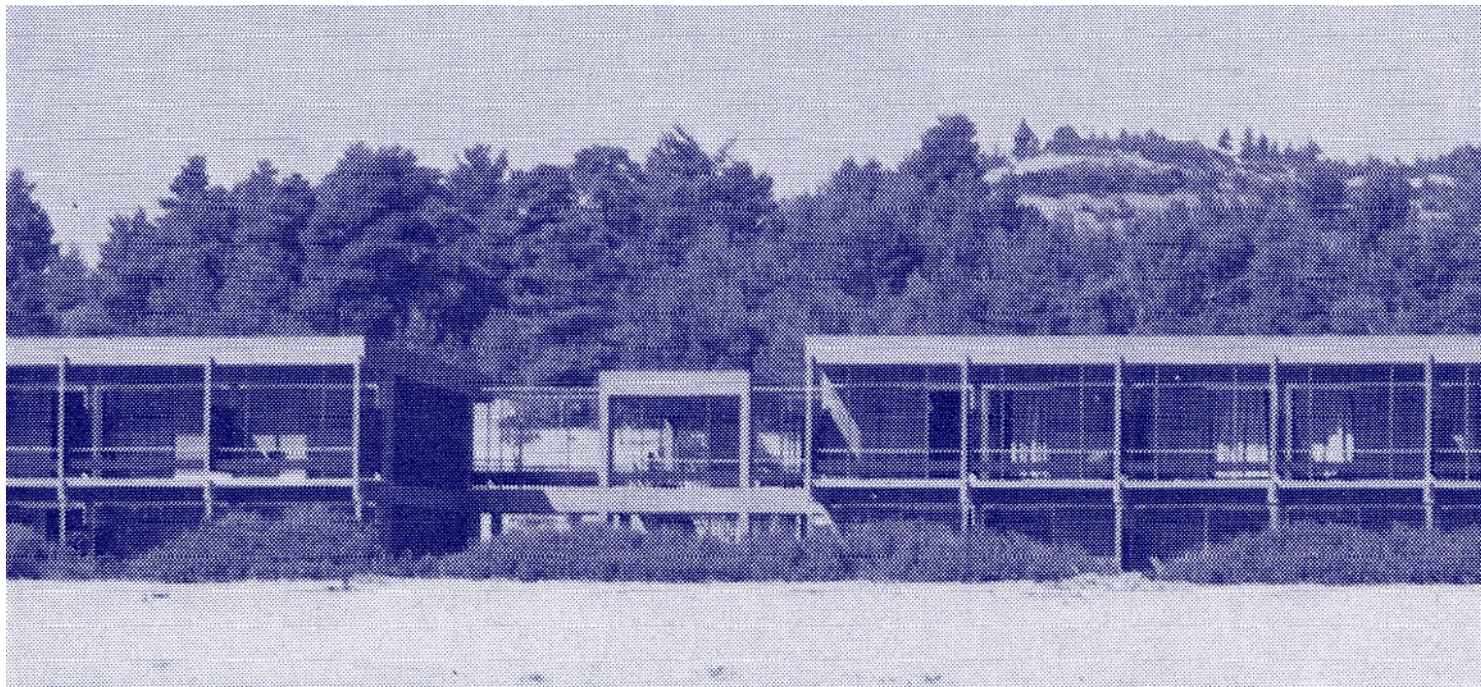

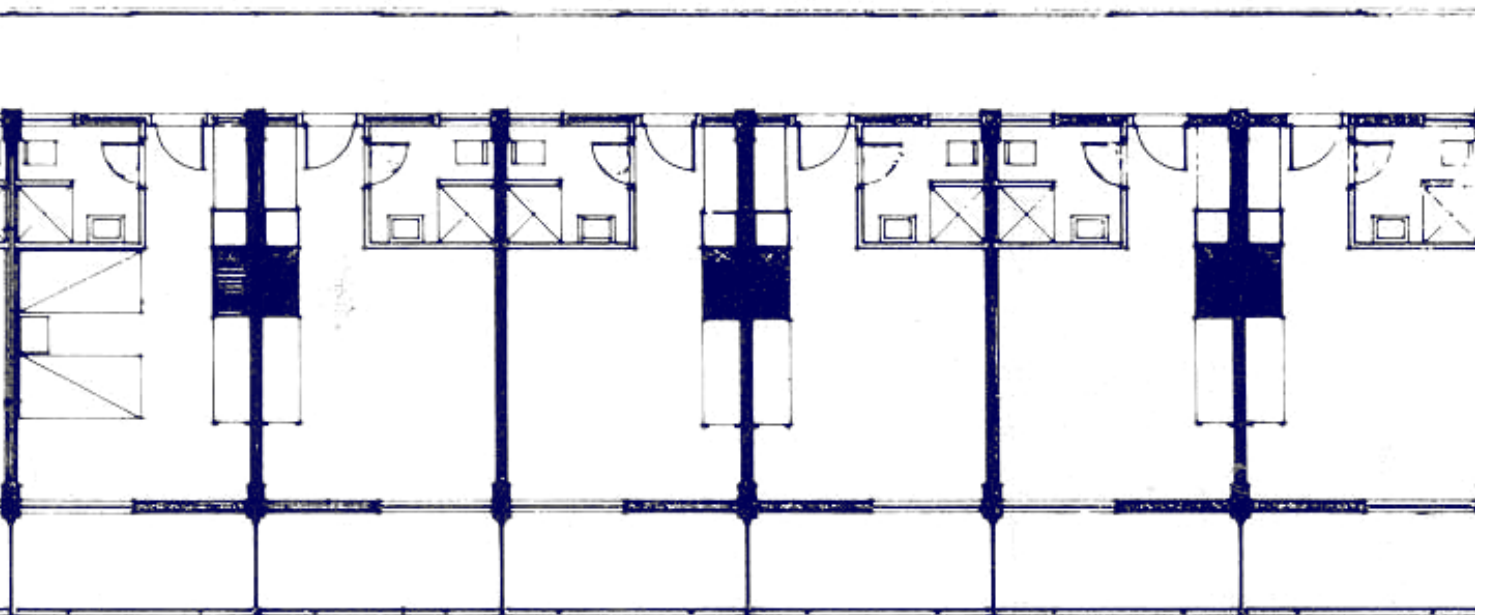
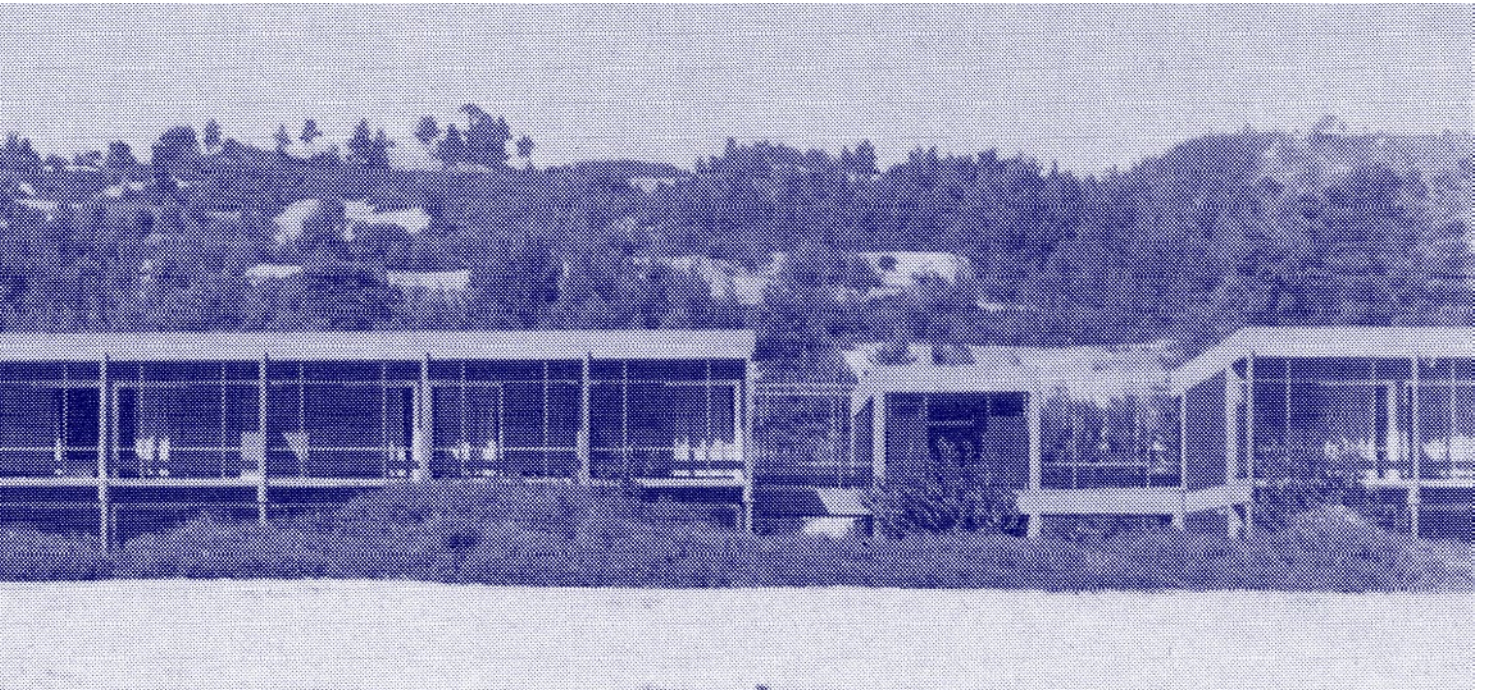

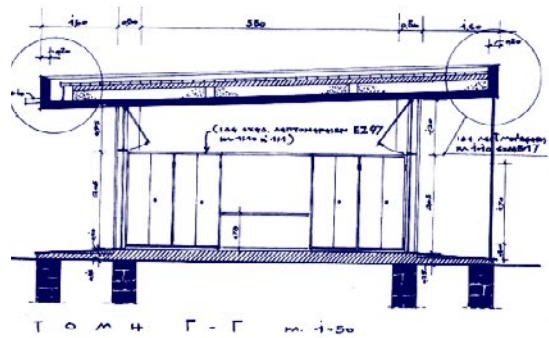

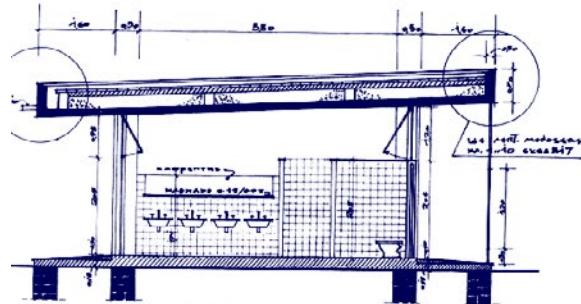
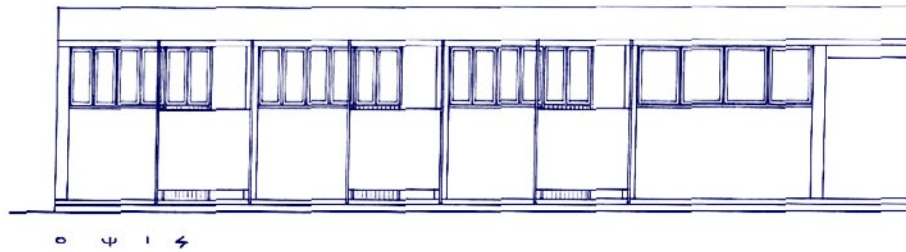

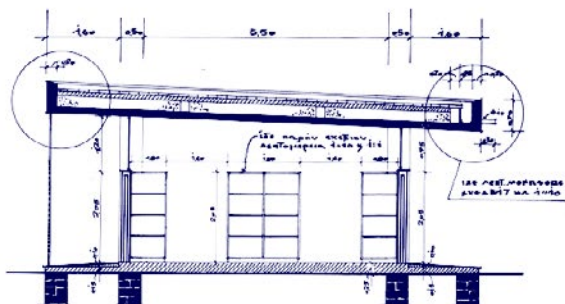
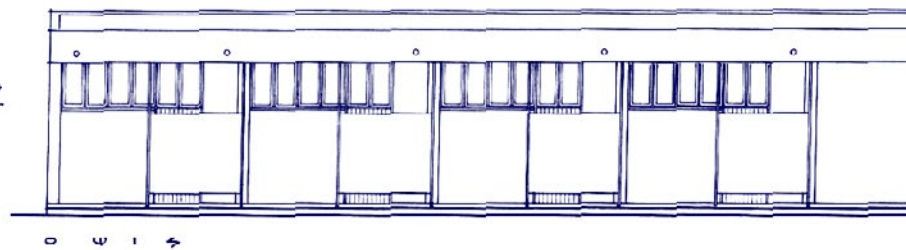

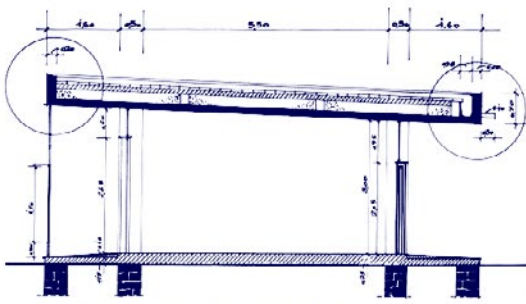
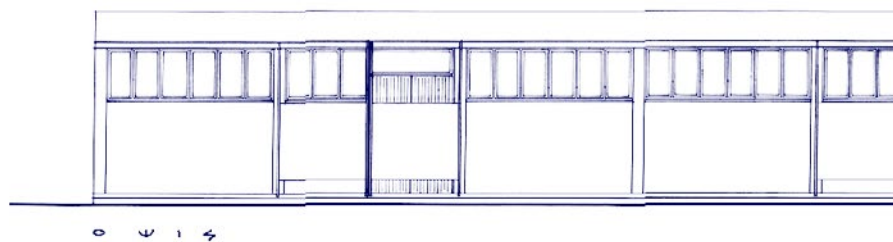
Τ Ο Μ Η Γ - Γ κ. 1-50

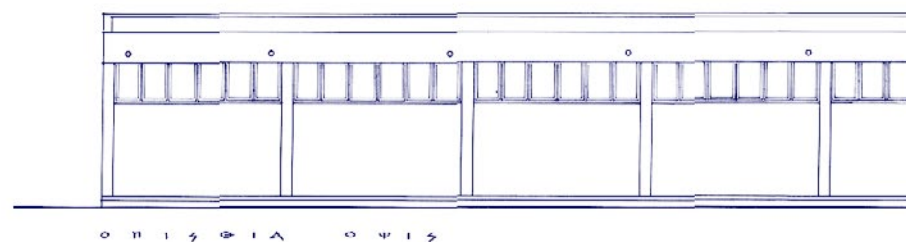
Τ Ο Μ Η Β - Β κ. 1:50

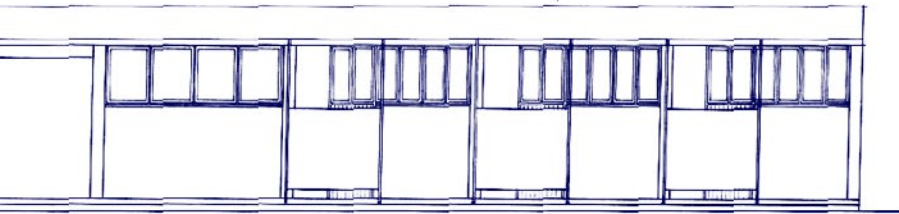

Τ Ο Μ Η Δ - Δ κ. 1:50

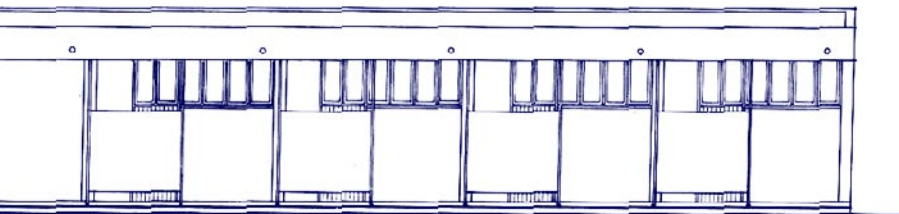

Τ Ο Μ Η Α - Α κ. 1:50

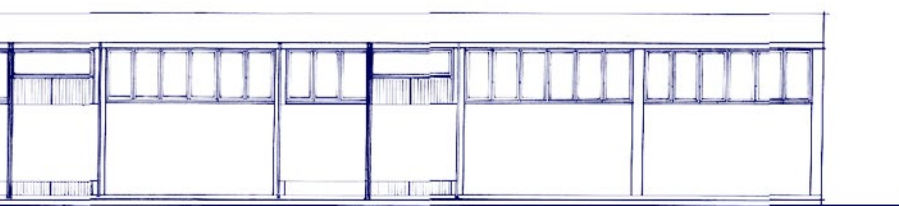

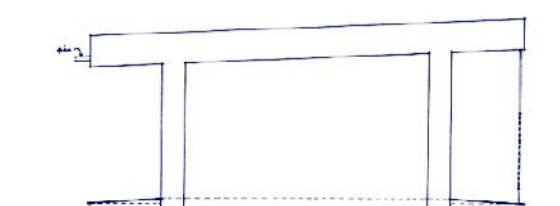
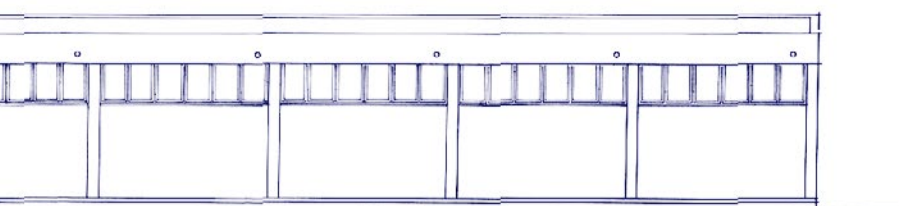
ΠΑΡΤΙΑ ΘΨ14

ΠΑΡΤΙΑ ΘΨ14

ΠΑΡΤΙΑ ΘΨ14

ΠΑΡΤΙΑ ΘΨ14

3.2. Υφιστάμενη κατάσταση

Η υφιστάμενη κατάσταση αντικατοπτρίζει ένα πλήρως εγκαταλελειμμένο συγκρότημα, το οποίο δεν θυμίζει ξενοδοχειακή μονάδα. Σε μία επίσκεψη, μπορεί κανείς να παρατηρήσει πληθώρα αυτοκινήτων, αχανής φύτευση, ερείπια και μπάζα από τα κτίρια, με αποτέλεσμα το συγκρότημα να έχει μετατραπεί σε ένα μεγάλο πάρκινγκ που εξυπηρετεί τους λουόμενους, καθώς και τους επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής.

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

4. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

4. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

Στην περίπτωση του μοτέλ Παλιουρίου, η γραμμική ανάπτυξη των πτερύγων κατά μήκος της ακτής ενισχύει την ηρεμία του τοπίου προσθέτοντας μια ακόμη οριζόντια ζώνη, αυτήν την χαμηλής δόμησης ανάμεσα σε αυτές της θάλασσας, της άμμου και τον φυτεύσεων.

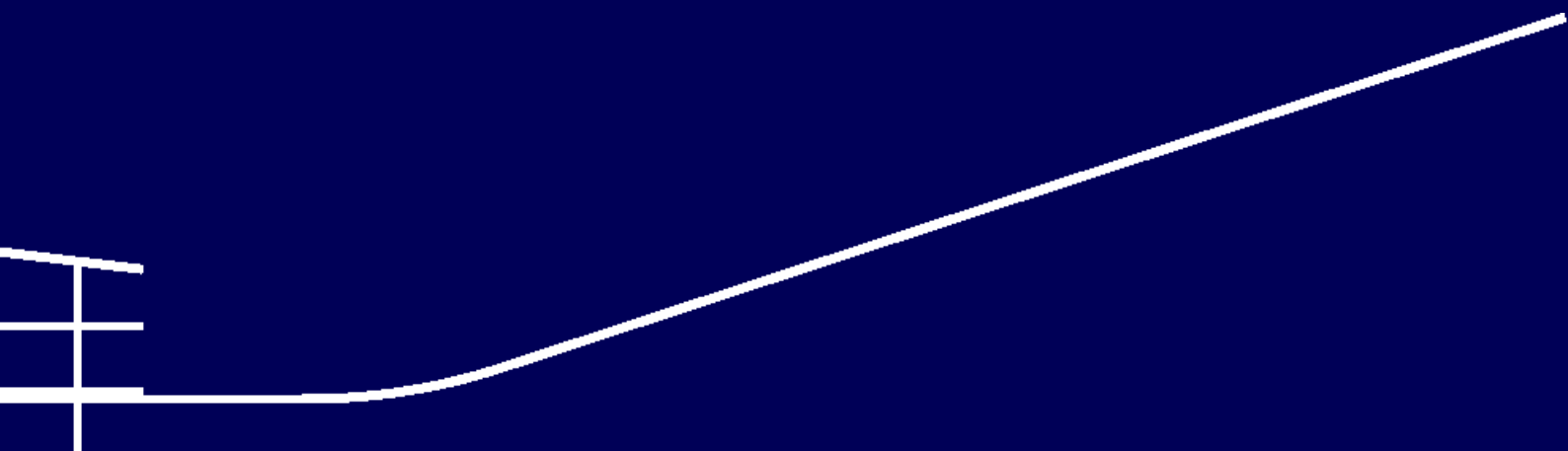
Η κεντρική ιδέα σχεδιασμού είναι βασισμένη στην έννοια της μονοκοντυλιάς, μια και το κτίριο έχει ενταχθεί στο τοπίο, ανάμεσα στην πλαγιά και στη θάλασσα, με τέτοιο τρόπο, όπου δεν φαίνεται παράταιρο. Αντιθέτως, μοιάζει σαν συνέχεια αυτού. Σαν να υπήρχε πάντα εκεί.

Η γραμμικότητα, ο αρχιτεκτονικός κάρναβος, η λιτότητα, είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά που παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην αρχιτεκτονική σύνθεση του Κωνσταντινίδη και δεν παραλείπονται από την προκείμενη μελέτη. Το στοιχείο της συνέχειας, της μονοκοντυλιάς, εκφράζεται στους εσωτερικούς χώρους μέσα από οριζόντιους άξονες, οι οποίοι διαγράφονται από υλικότητες, όπως ο δρυς, ώστε να γίνεται εύκολα αντιληπτό στον χρήστη. Οι πεζοδρομήσεις του περιβάλλοντος χώρου δεν διακόπτονται και λειτουργούν ως μεγάλοι σε μήκος διάδρομοι που συνδέουν όλα τα κτίρια του συγκροτήματος. Το μπλε είναι το μοναδικό και κυρίαρχο χρώμα σε όλους του χώρους και χρησιμοποιείται σε μονοχρωματικές κατασκευές. Στόχος ήταν να κυριαρχήσει ένα χρώμα που γαληνεύει και ηρεμεί τον χρήστη,

ενώ παράλληλα η μονοχρωματική προσέγγιση εφαρμόζεται με σκοπό την αποφυγή της φλυαρίας στον χώρο, η οποία έρχεται σε αντίθεση με την λιτότητα του Κωνσταντινίδη.

Στην περίπτωση του
η γραμμική ανάπτυξη των πτε
ενισχύει την ηρεμία του τοπίου προσ
αυτήν της χαμηλής δόμησης αν
της άμμου και τ

Μοτέλ Παλιουρίου,
εργύγων κατά μήκος της ακτής
πρόκειται για μια ακόμη οριζόντια ζώνη,
αμέσως σε αυτές της θάλασσας,
των φυτεύσεων.

Φως

Κάνναβο

Θάλασσα

ΜΟΝΟΚ

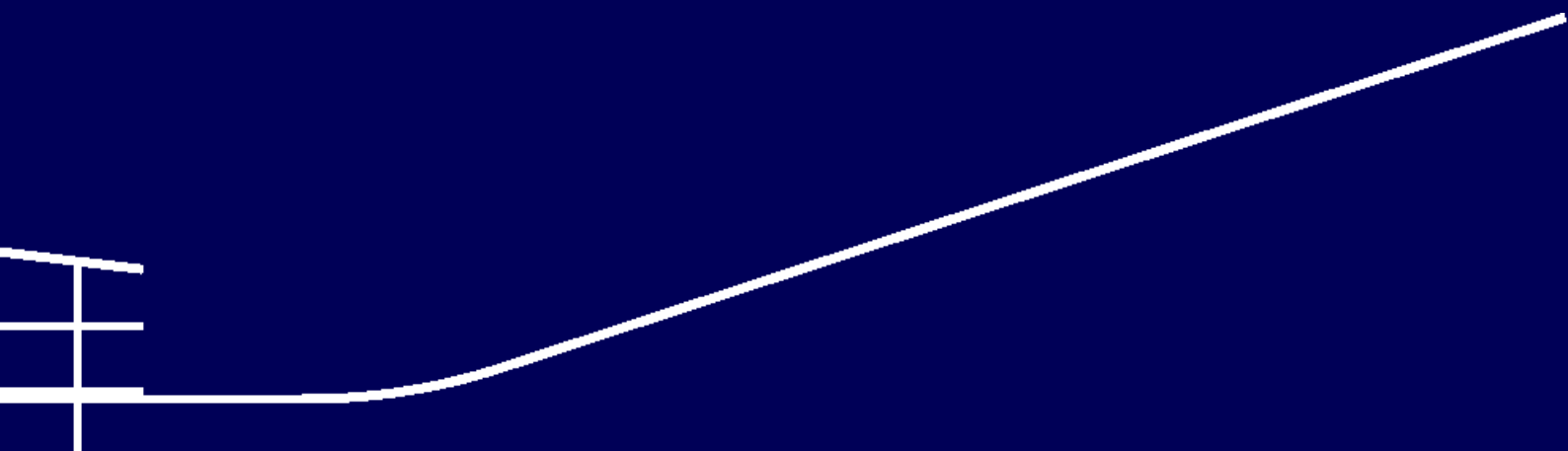

ς + Υλικά

Τοπίο

ΟΝΤΥΛΙΑ

Τόπος

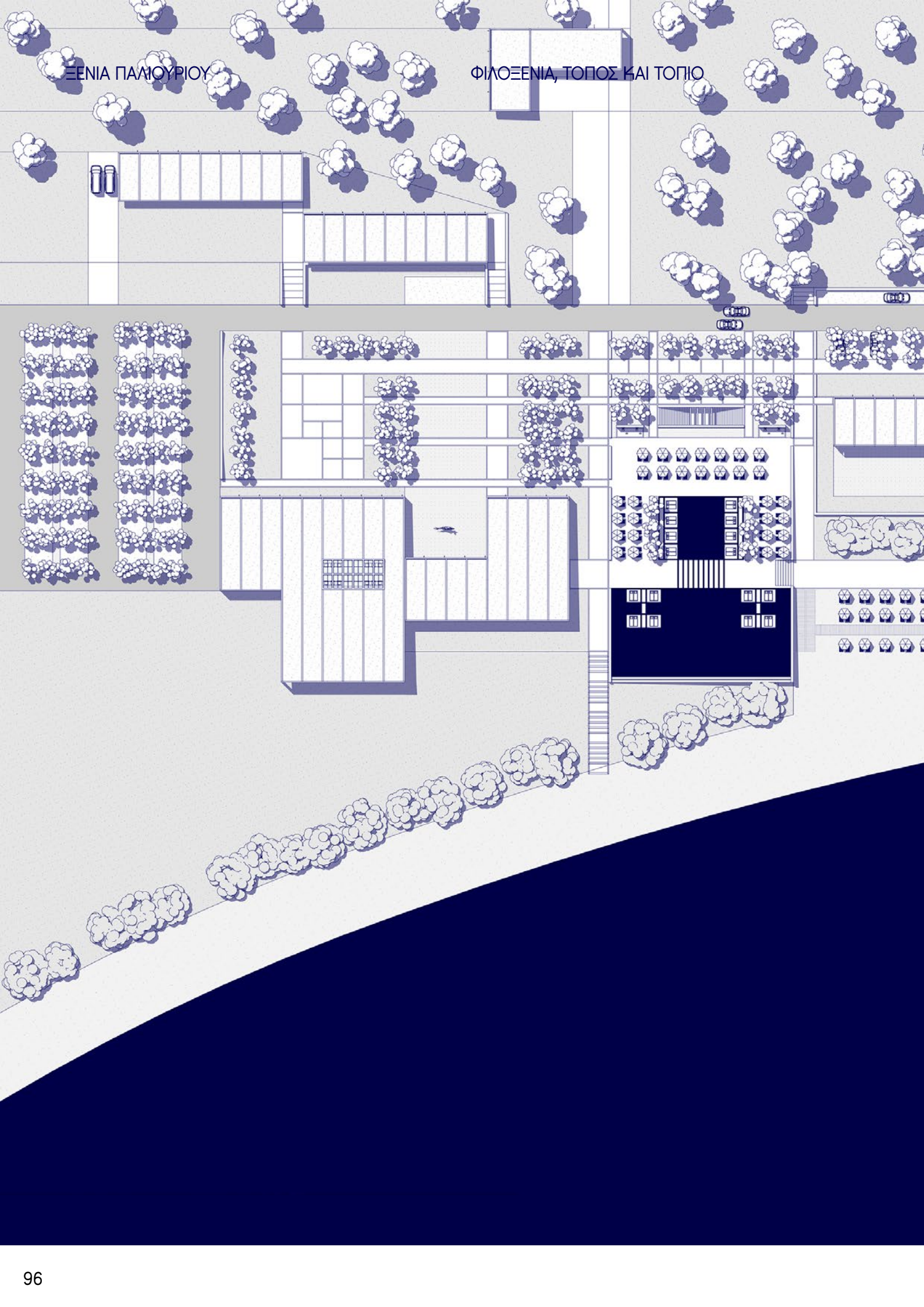

5. ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

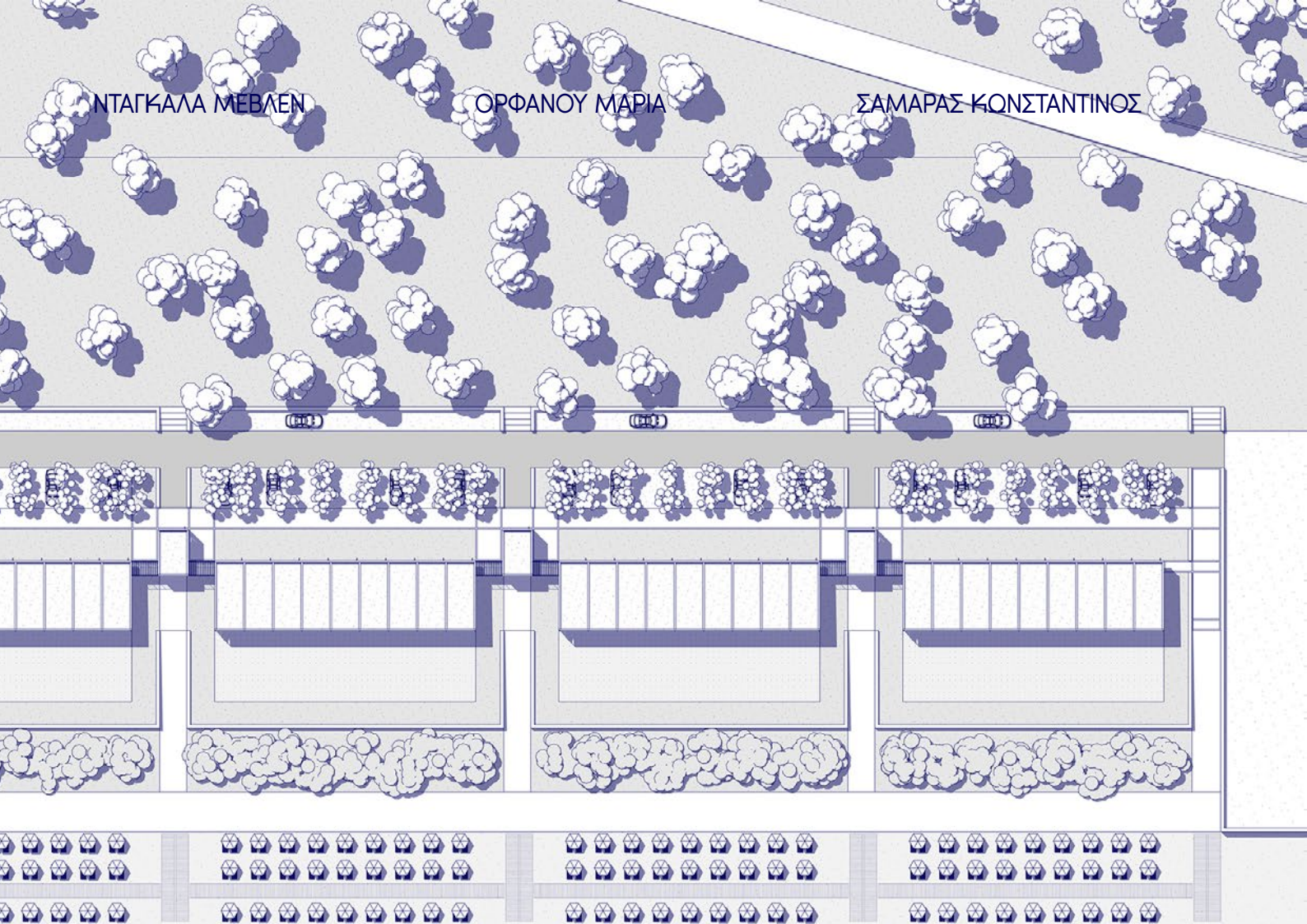

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ

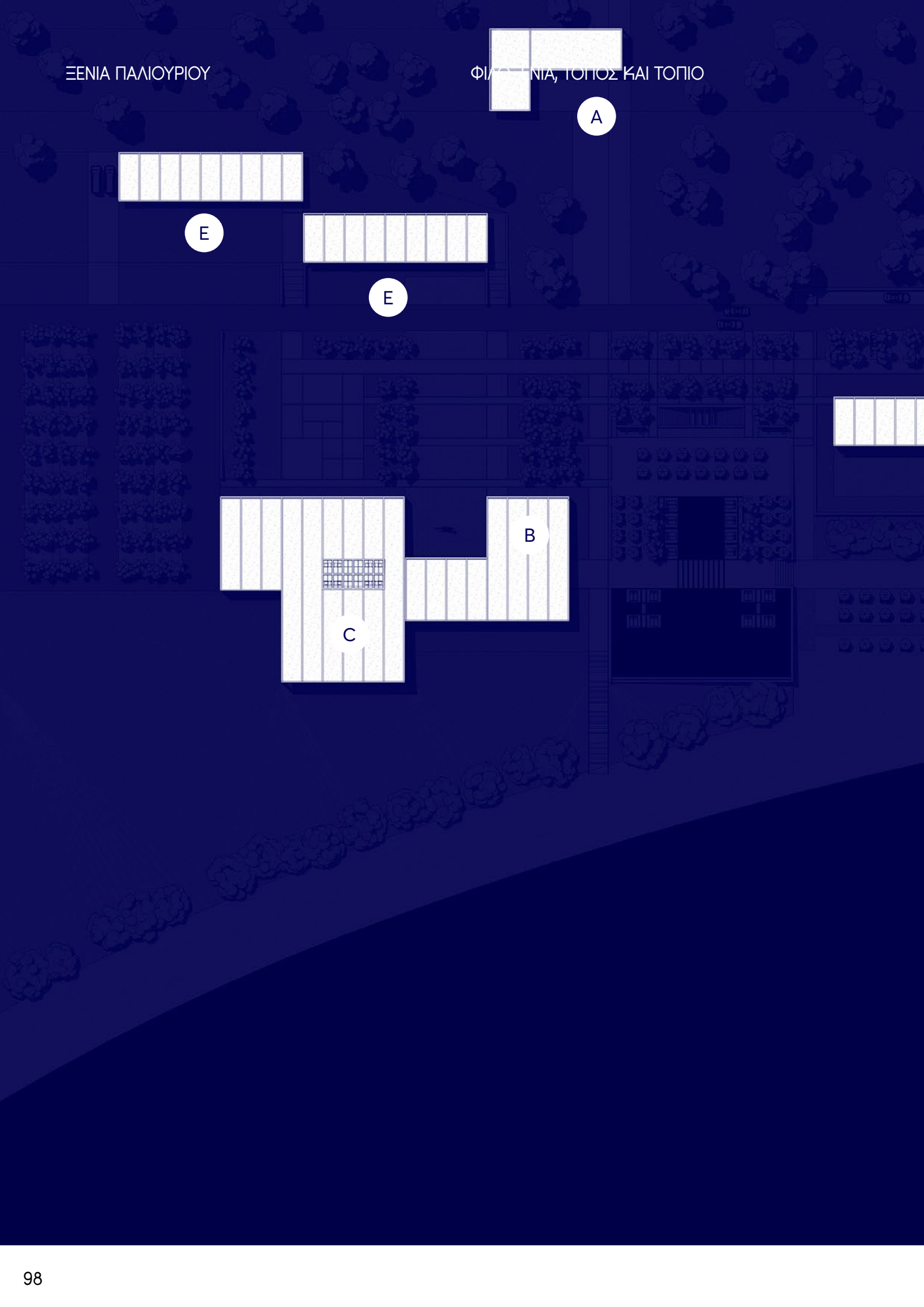
ΑΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

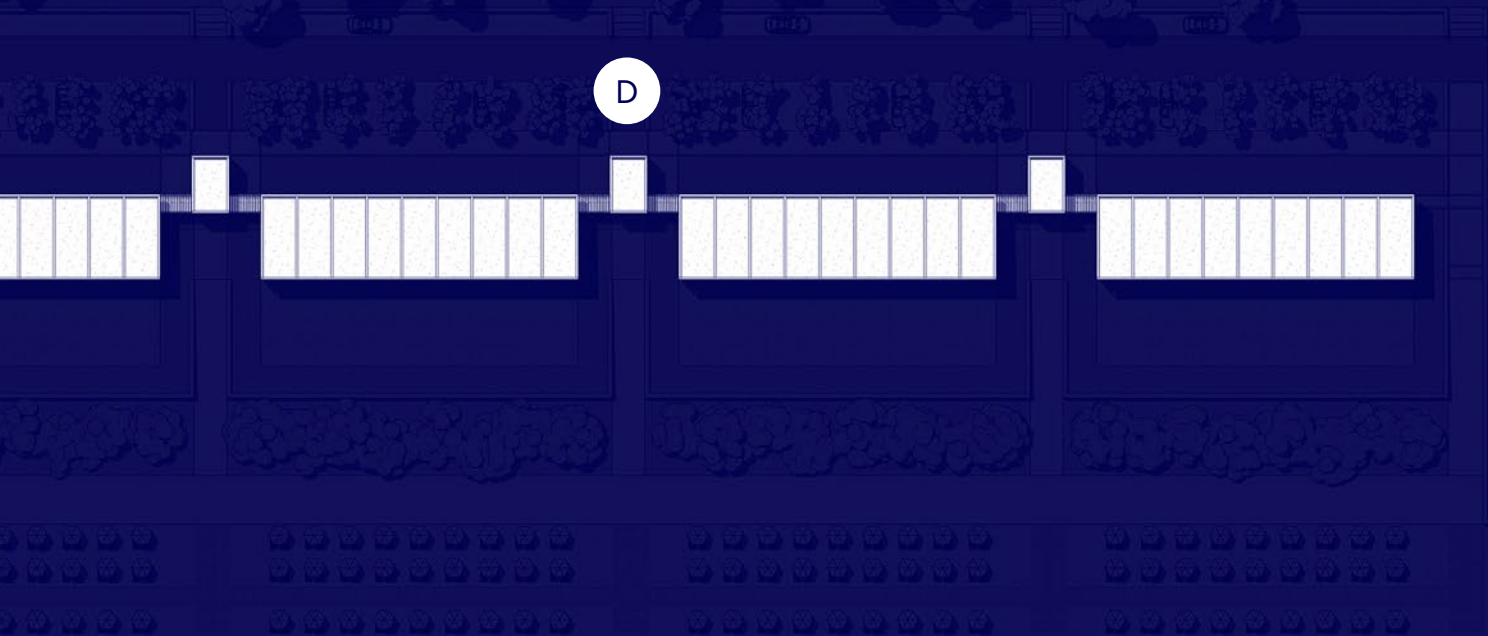
ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

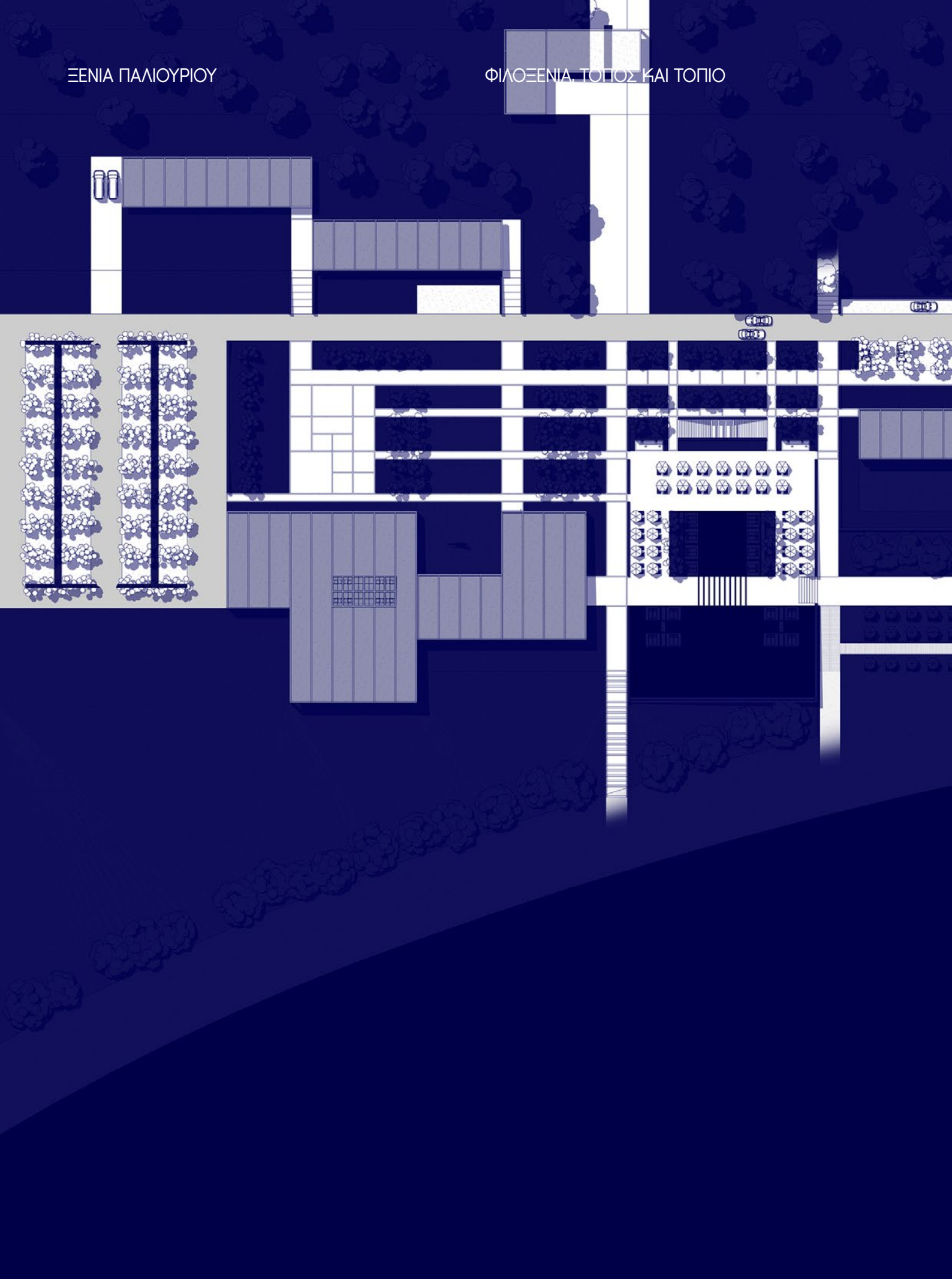
ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

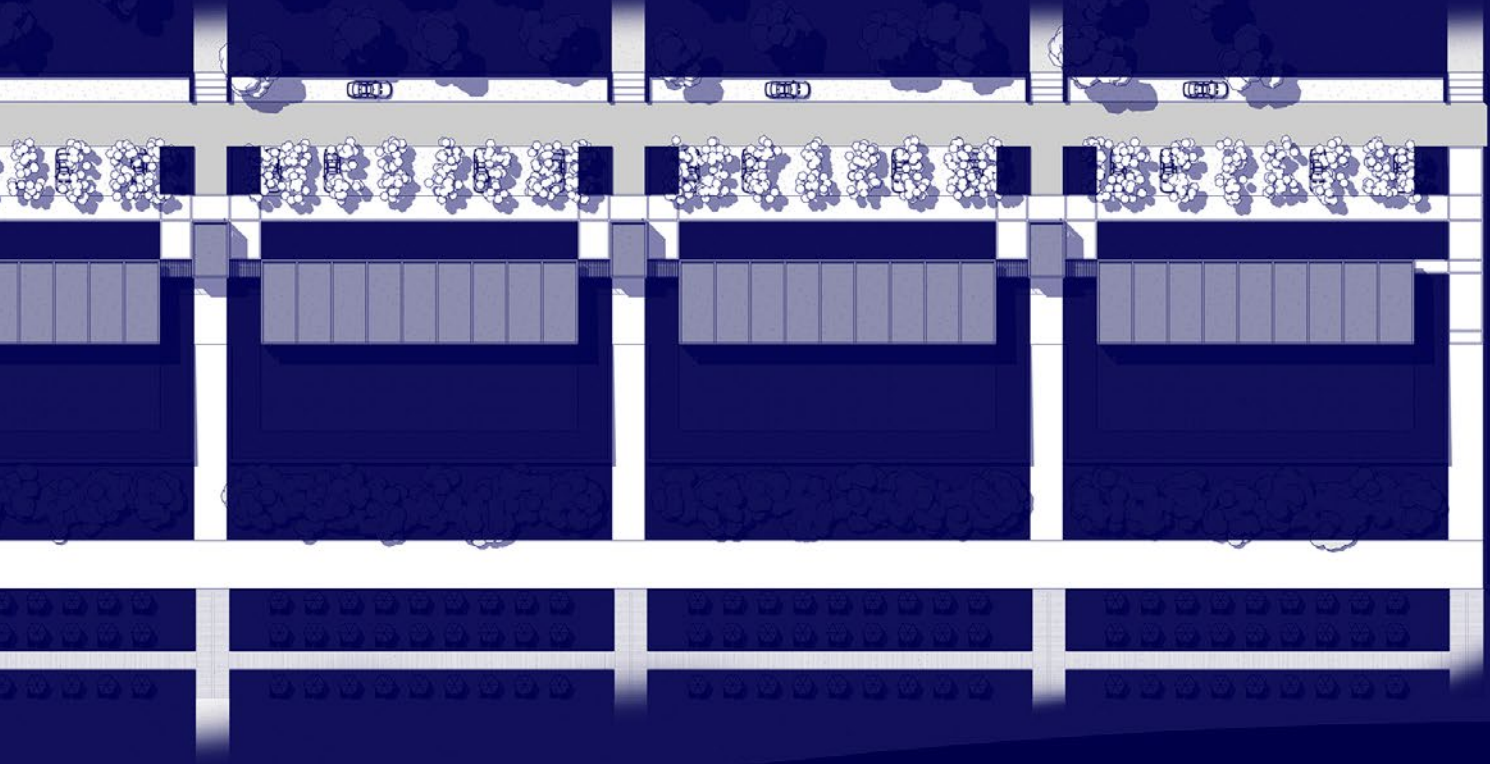
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ

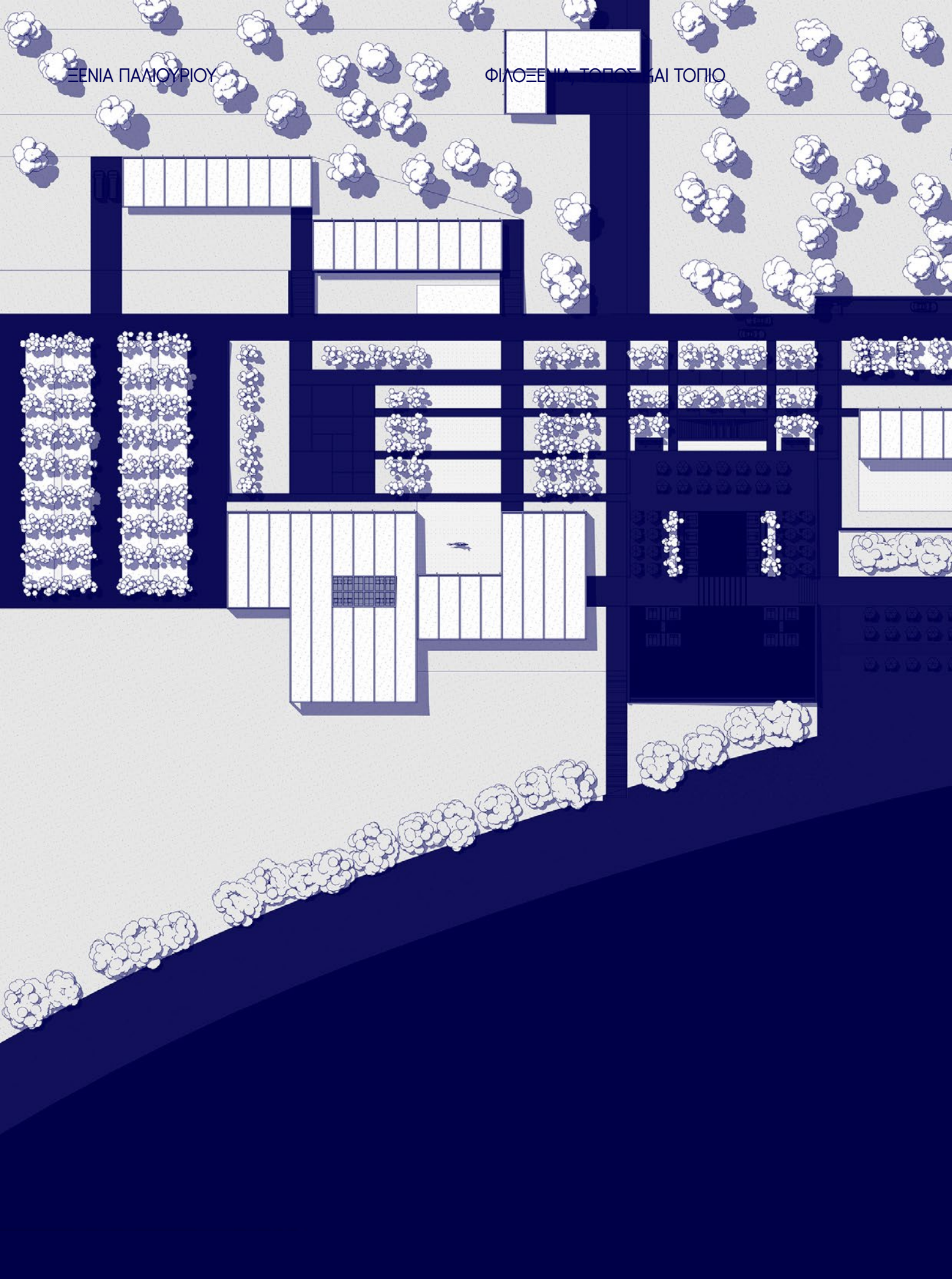
- (A) Κτίριο εισόδου
- (B) Reception
- (C) Εστιατόριο & Bar
- (D) Κτίριο δωματίων
- (E) Κτίριο δωματίων προσωπικού
- (F) Κτίριο λινοθηκών

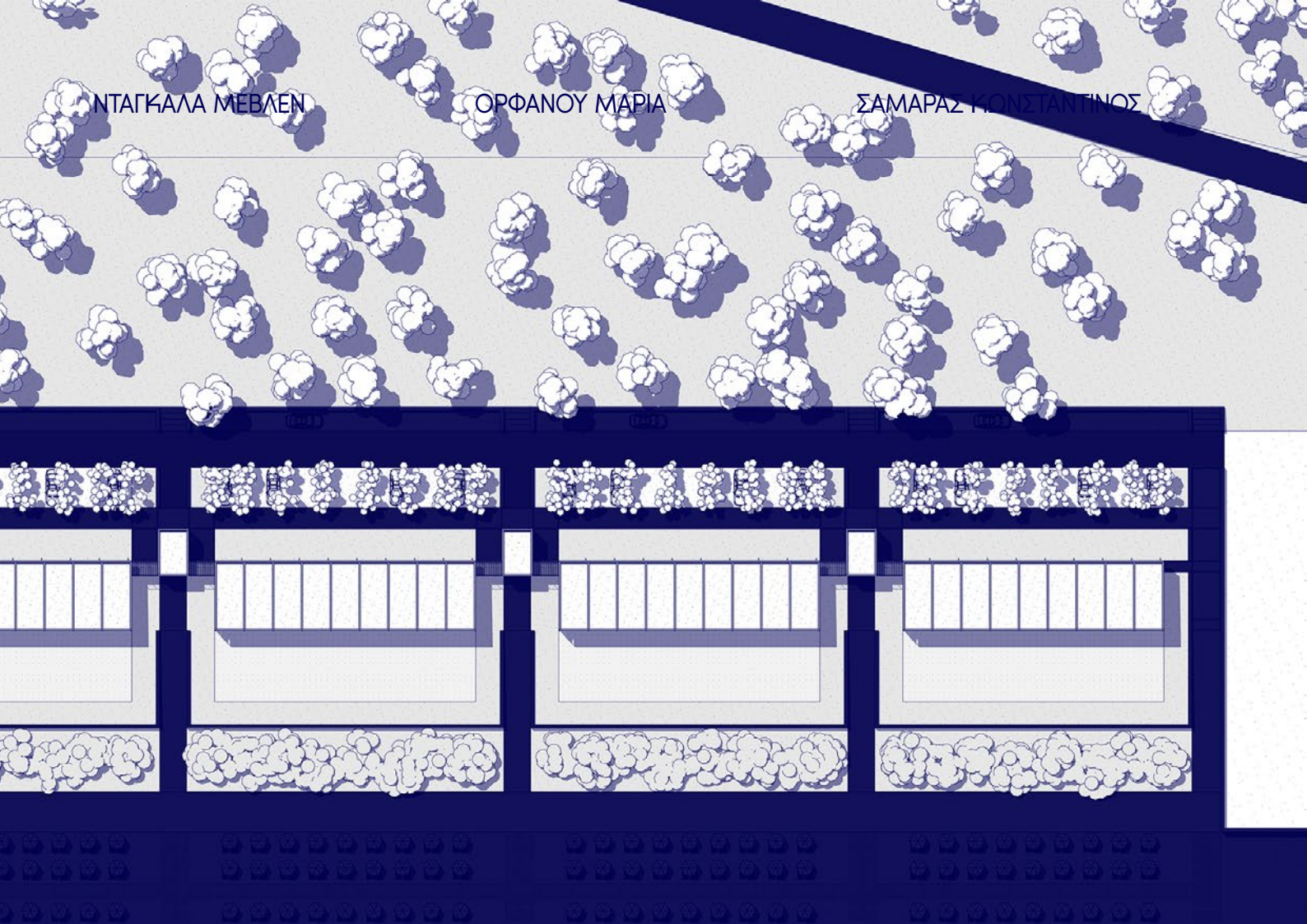

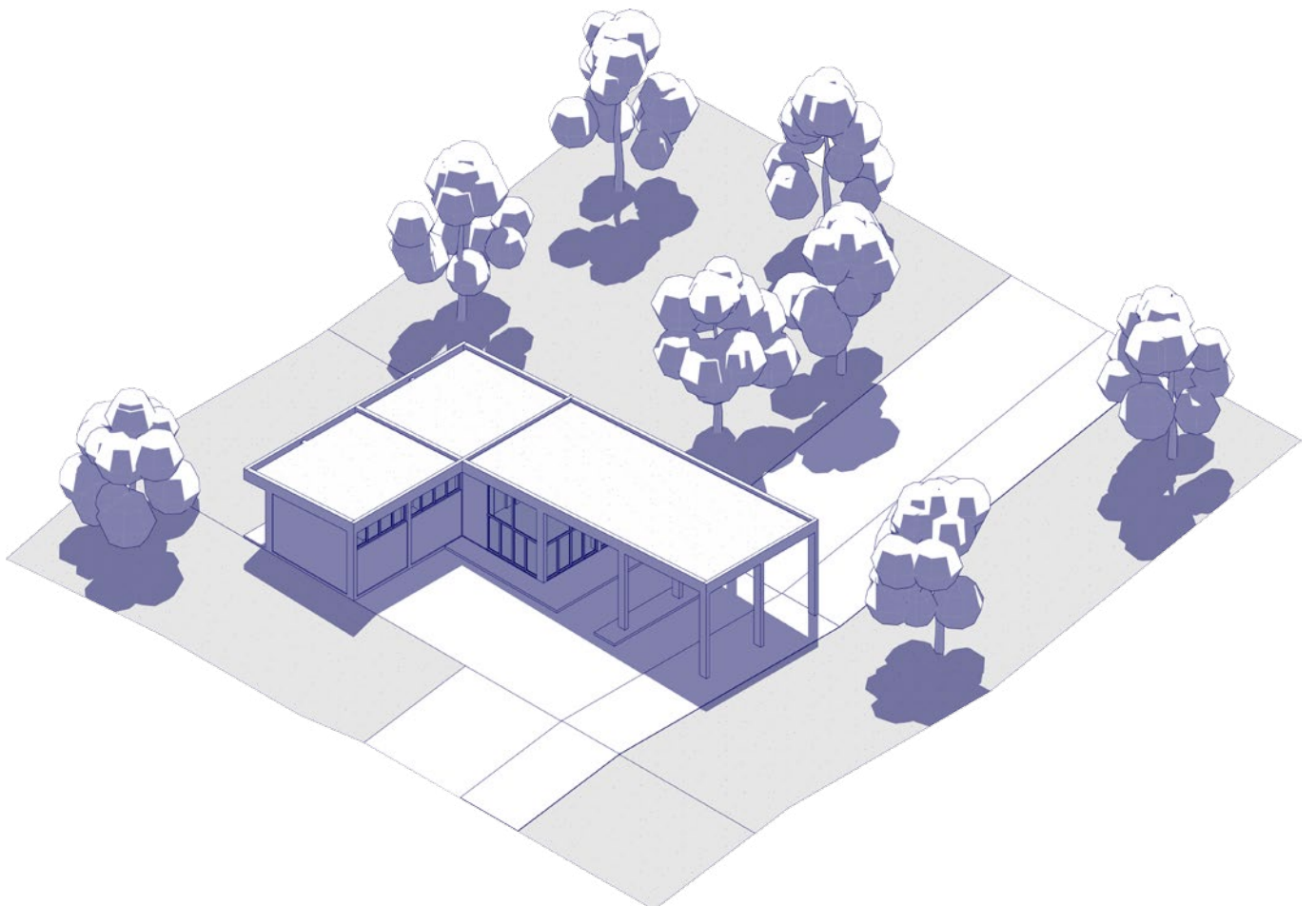

ΞΕΝΙΑ ΠΑΛΙΟΥΡΙΟΥ

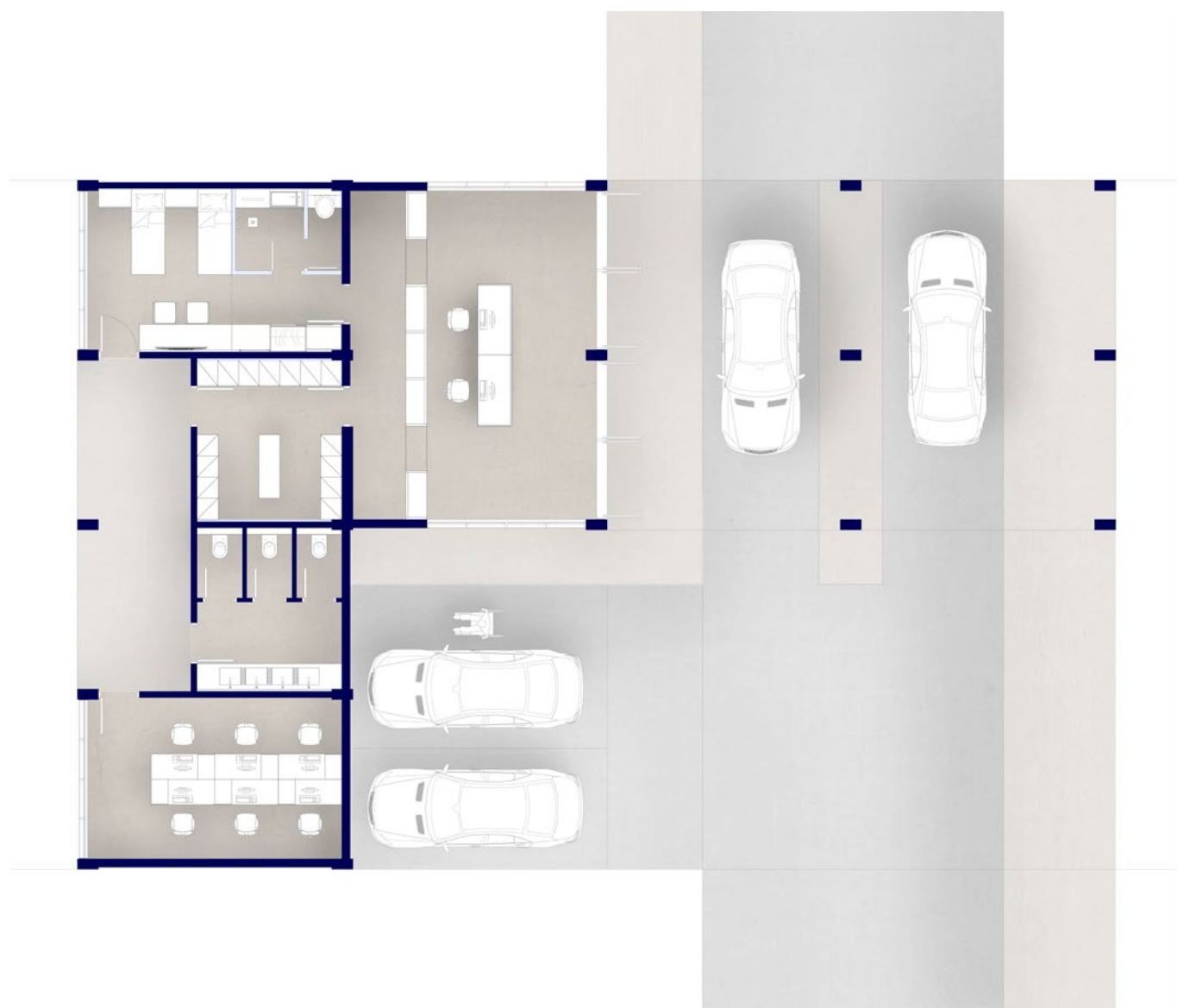
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΟ

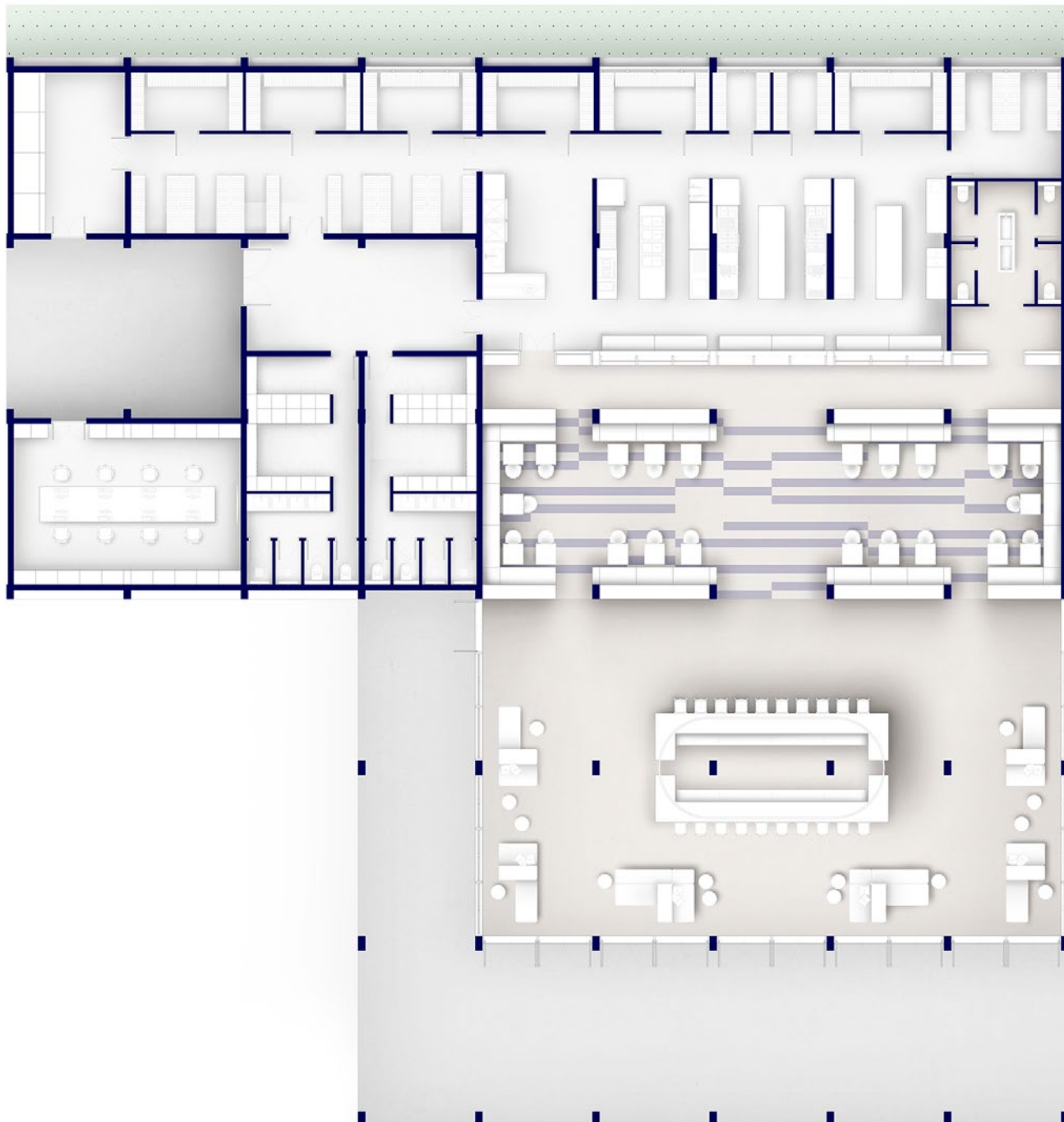
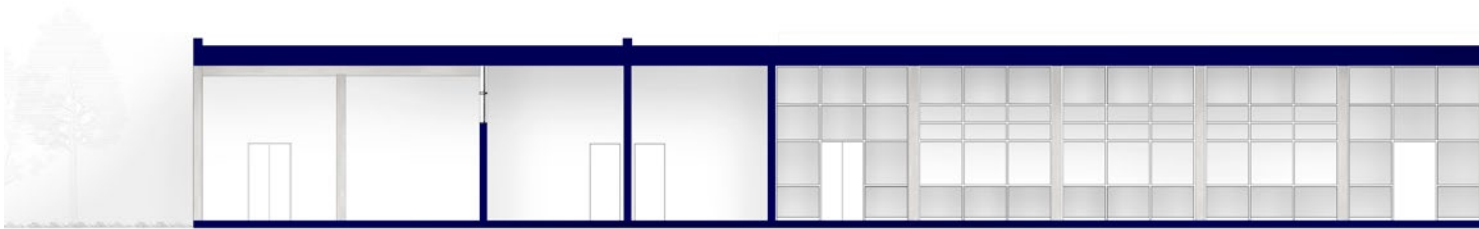

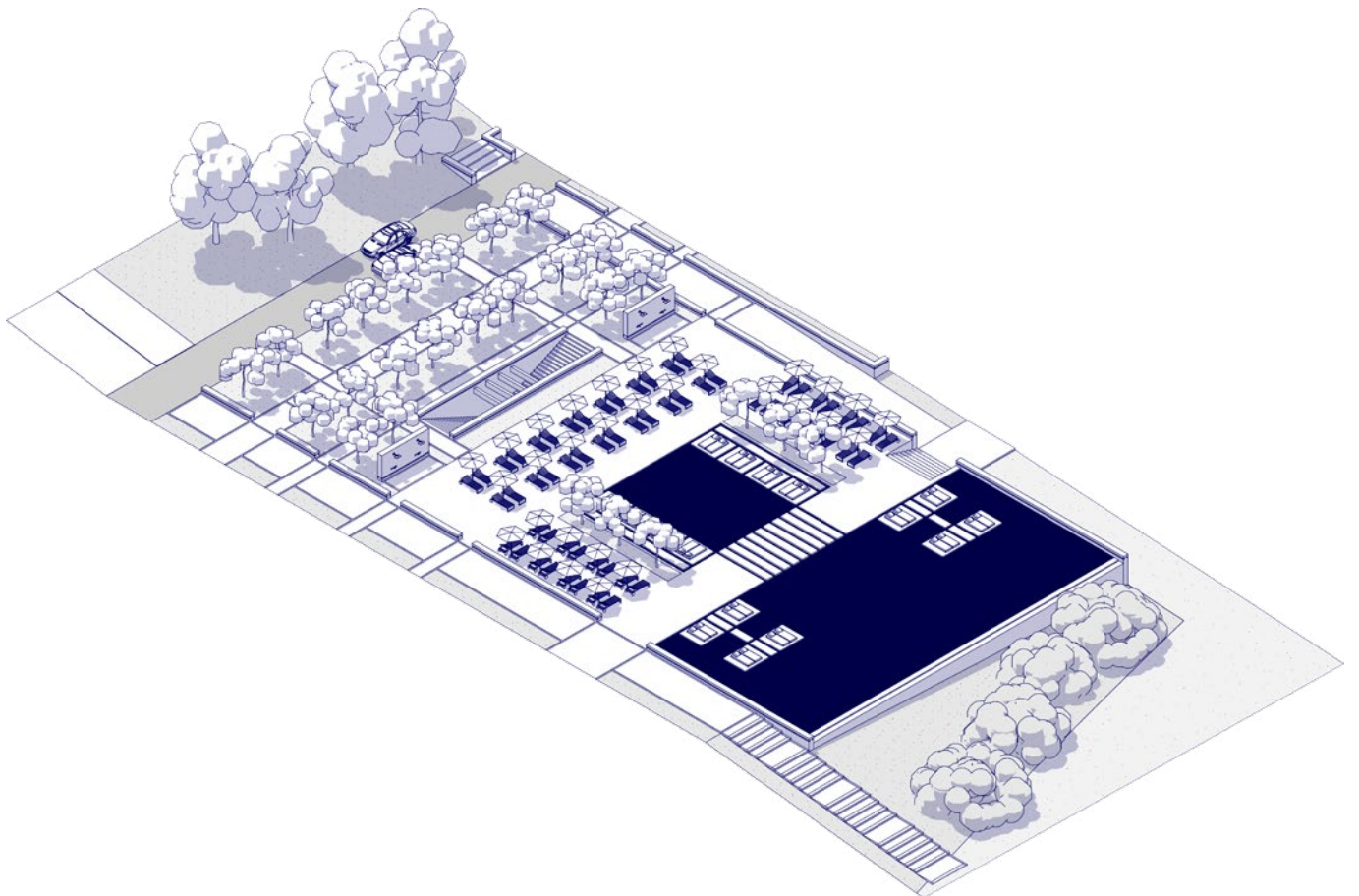

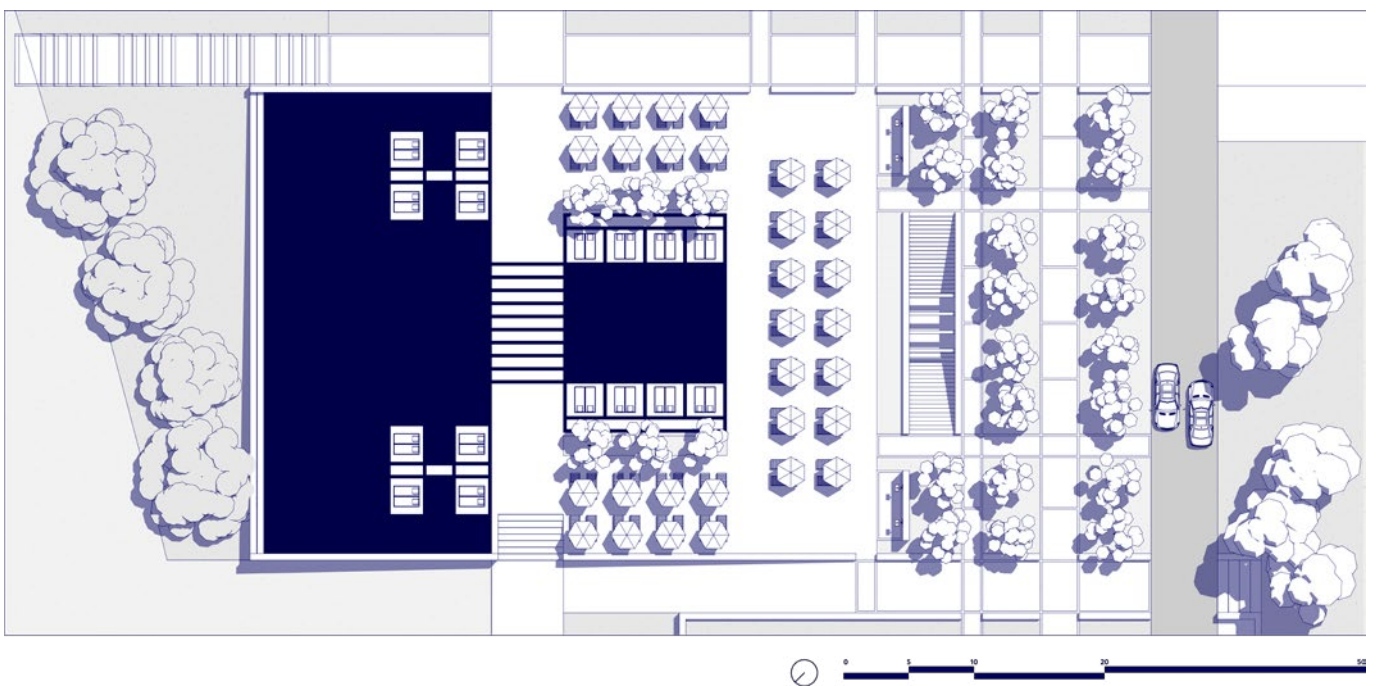

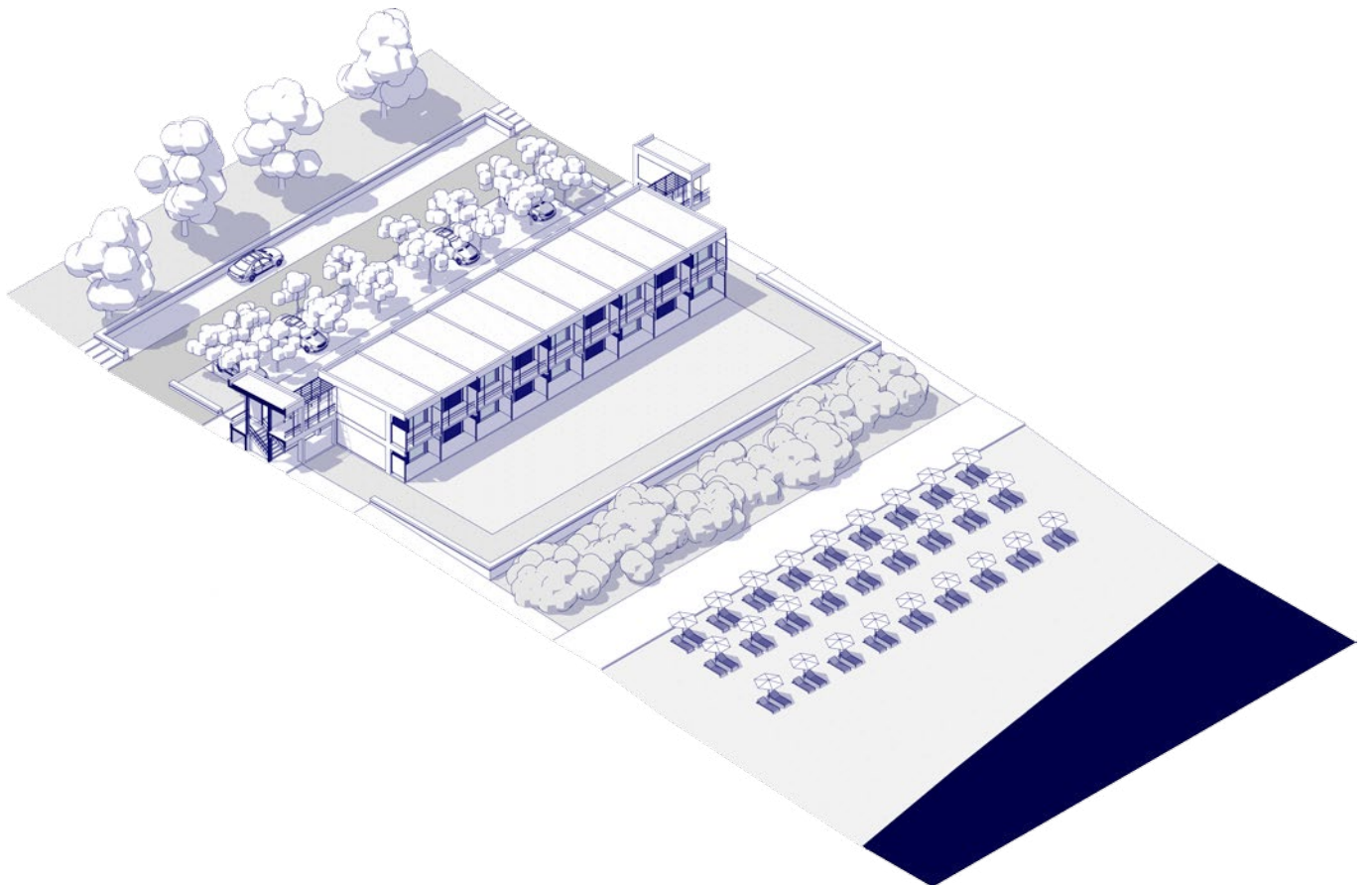

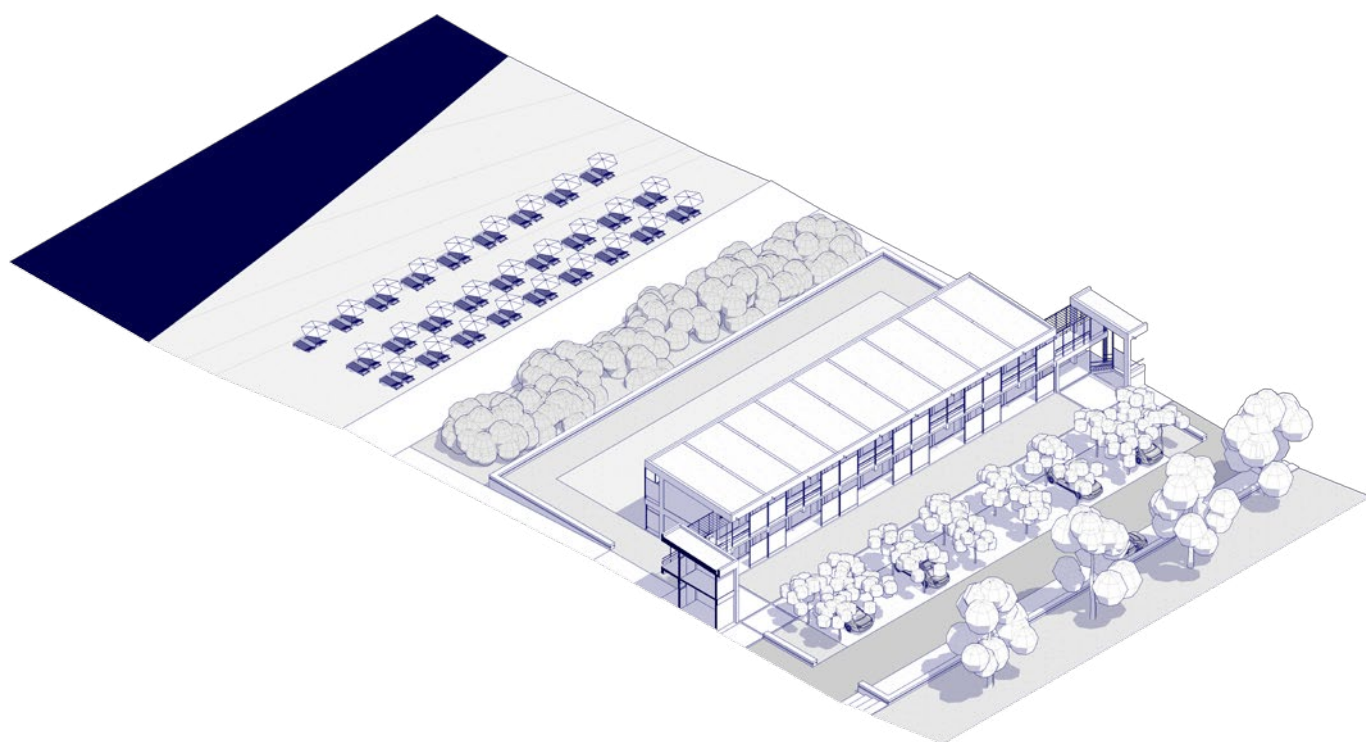

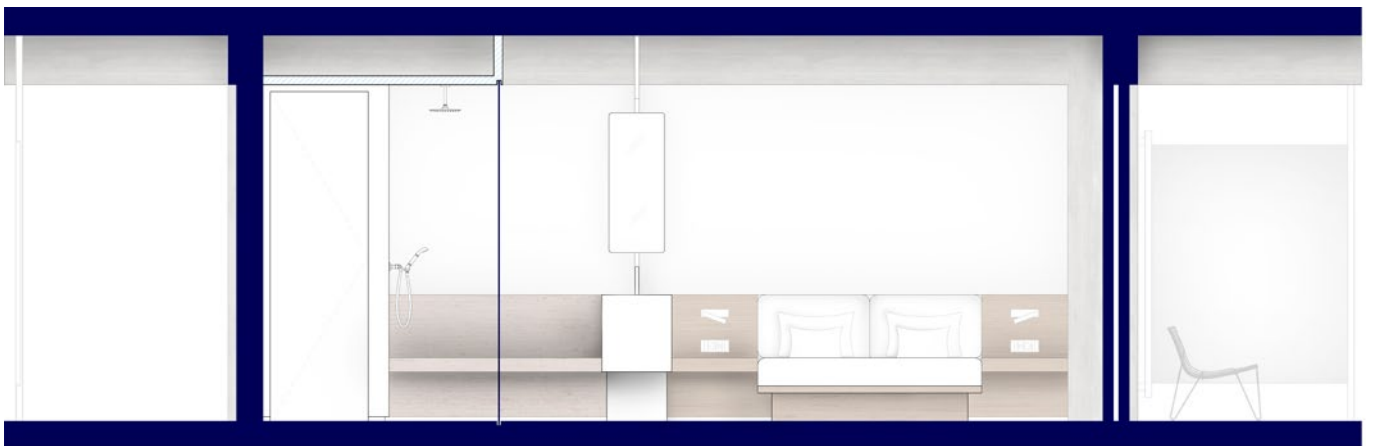

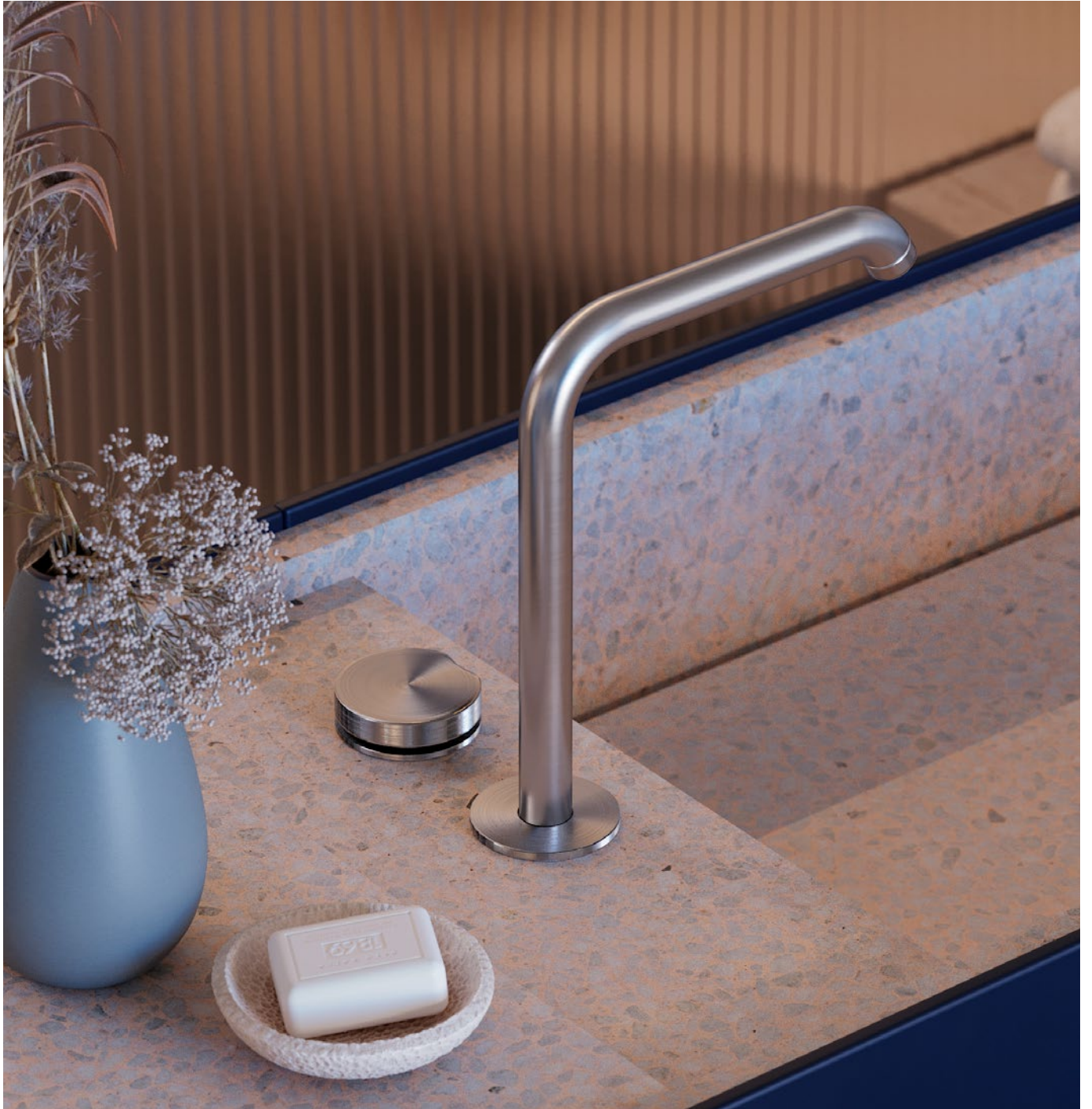

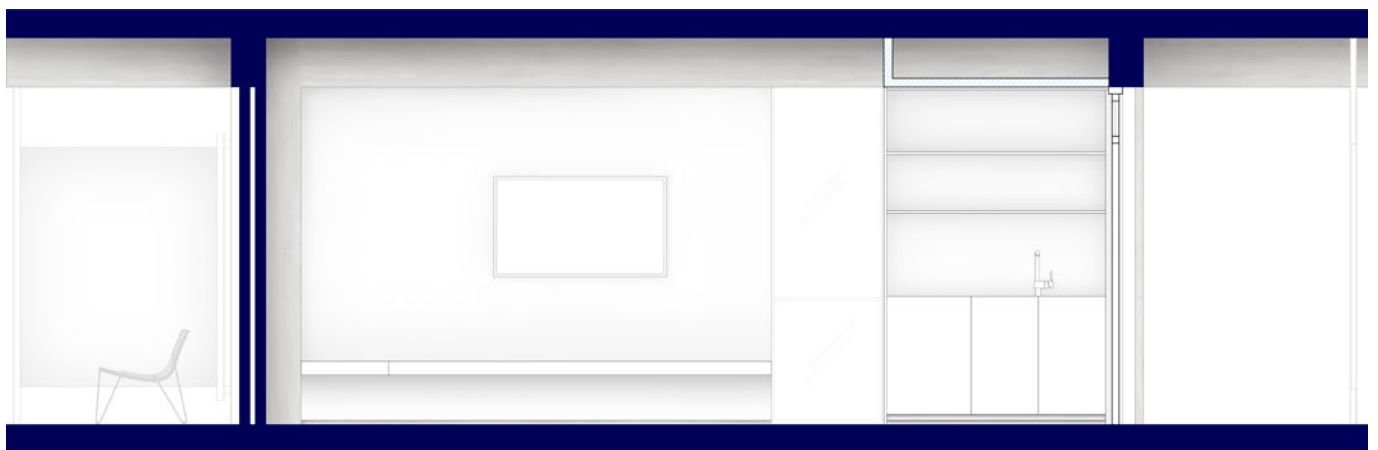

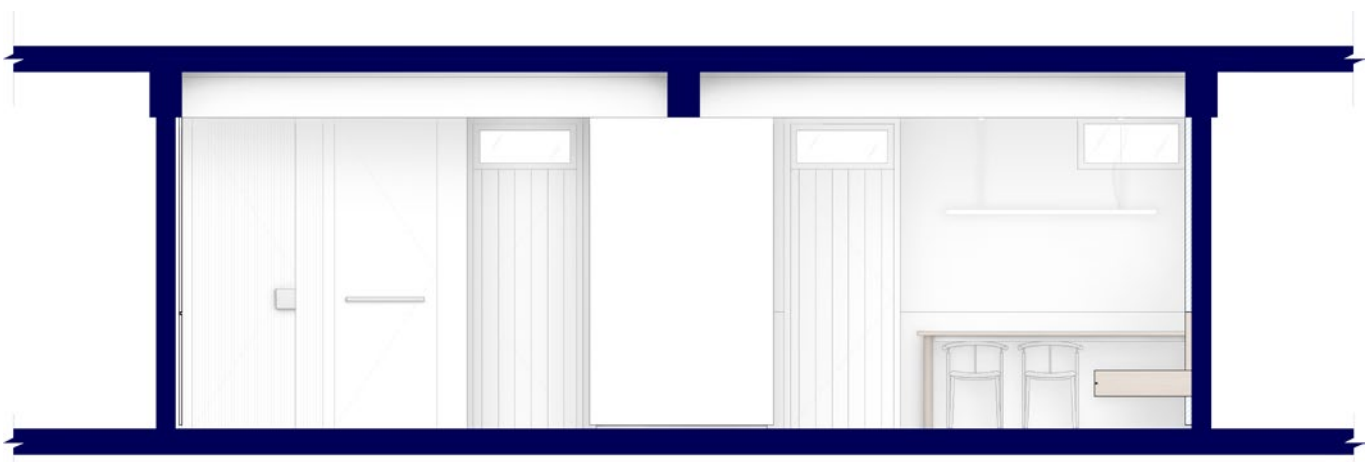
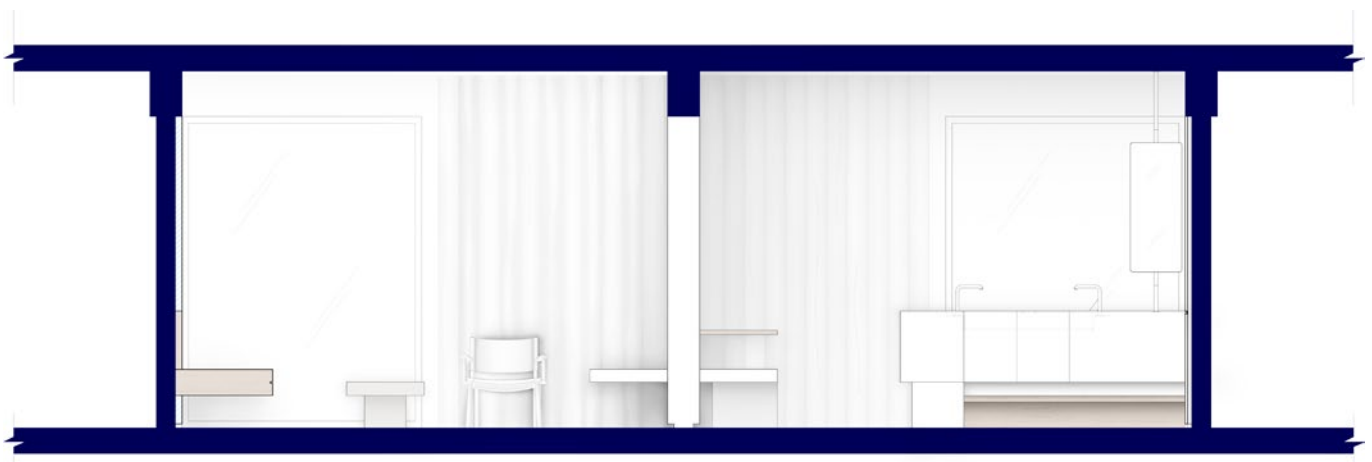

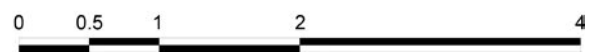

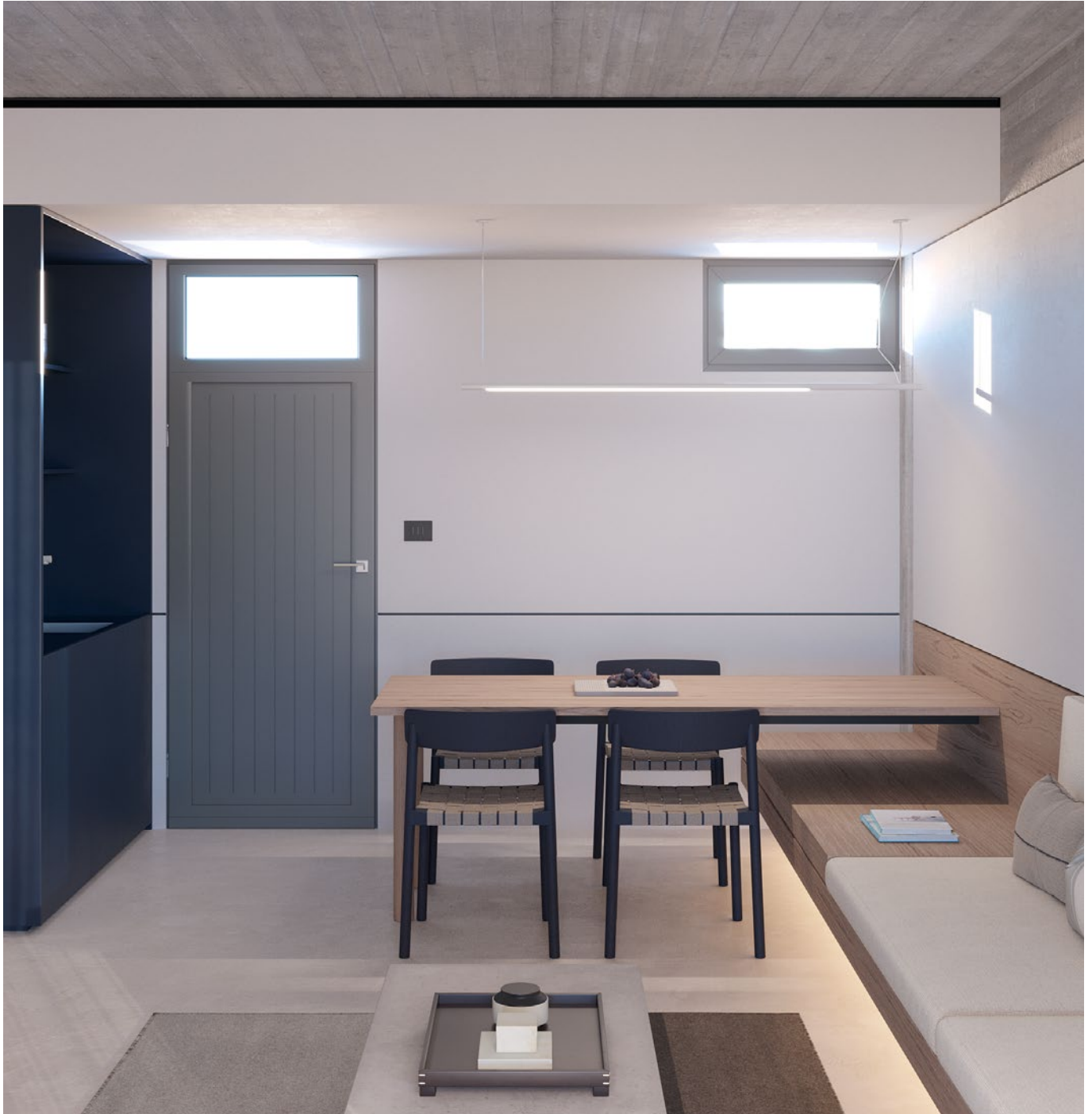

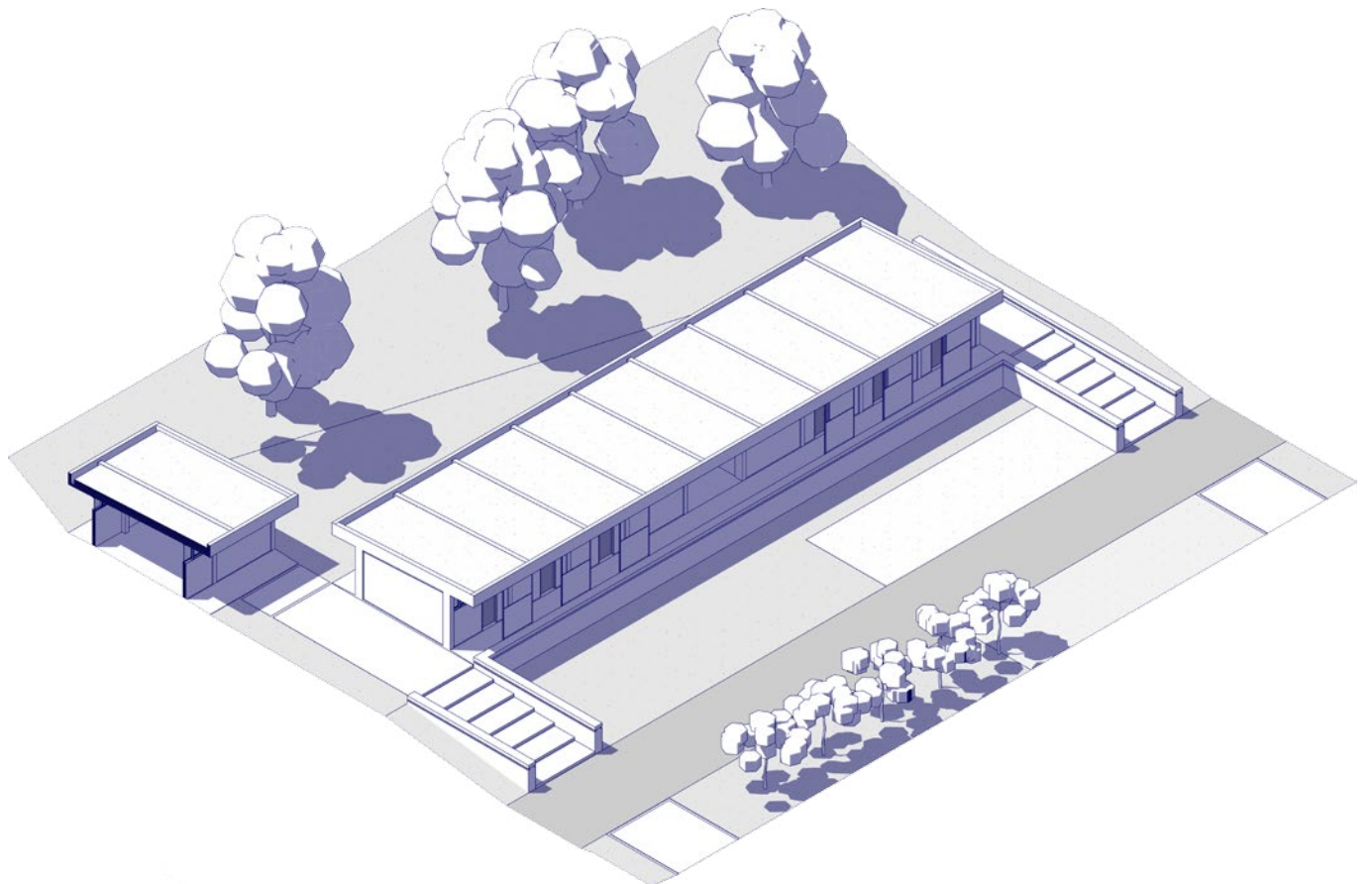

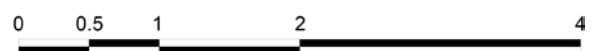
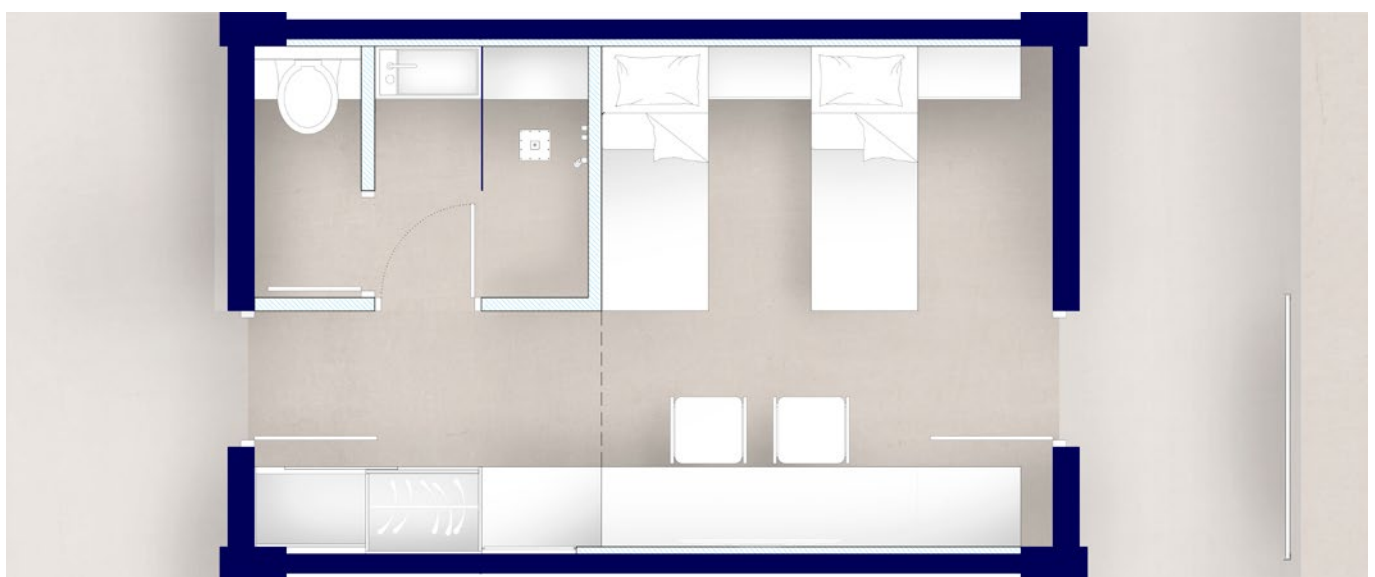

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνικόγλωσση

Νικολακόπουλος Π. (2015). Ξενία, 1950-1967: Το πνεύμα του μοντερνισμού, σελ. 136-143, στο *Tourism Landscapes: Remaking Greece*, Εκδόσεις Δομές, 2η Έκδοση.

Ροδίτη, Αικ. (2019). Βιοκλιματικές αρχές στο σχεδιασμό των ξενοδοχείων Ξενία στα νησιά του Αιγαίου. Μελέτη περίπτωσης: Αναβάθμιση κτιριακή και λειτουργική, με περιβαλλοντικά κριτήρια, του ξενοδοχείου Ξενία Σάμου. (Ανέκδοτη διπλωματική εργασία). Σχολή Θετικών επιστημών και τεχνολογίας. Πάτρα.

Ιστοσελίδες

Οι 4 εποχές και ο Τσαρούχης (25 Ιανουαρίου 2013). Πυθαγόρειο Νηπιαγωγείο. http://pythagoreionip.blogspot.com/2013/01/4_25.html

Μόραλης Γιάννης (1916 - 2009) Ύδρα, 1936 Ξυλογραφία σε χαρτί, 29 x 31 εκ. Δωρεά Υπουργείου Παιδείας αρ. έργου: Π.2916 (χ.χ.). Εθνική Πινακοθήκη. <https://www.nationalgallery.gr/el/sulloges/collection/sulloges/udra-2-7.html>

ΝΤΑΓΚΑΛΑ ΜΕΒΛΕΝ

ΟΡΦΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

